

PYÖRÄILYKUNTIEN VERKOSTON VUOSIKERTOMUS 2020

Ehdotus vuosikokoukselle 27.5.2021

Lisää pyöräilyä – lisää hyvinvointia! Pyöräilykuntien verkoston strategia 2019-2025

Vuoden 2019 vuosikokouksesta lähtien järjestön toimintaa on ohjannut strategia, jonka pääkohdat näkyvät alla ja koko strategia löytyy täältä: <https://www.poljin.fi/fi/toiminta/esittely/pyorailykuntien-verkoston-strategia>

Pyöräiliikenteellä ja sen edistämällä on merkittävä rooli kansanterveyden ja -talouden nostamisessa. Jokaisessa kunnassa pitää siirtyä pyöräilyä tukevista puheista tekoihin. Laadukkaiden ja sujuvien pyöräilyolosuhteiden tulee olla kaikkien saatavilla ympäri vuoden, jotta pyöräilyn moninaiset hyödyt realisoituvat. Pyöräilykuntien verkosto toimii jäsenkuntiansa tukena, innostajana sekä vaikuttajana pyöräiliikenteen aseman ja olosuhteiden huomattavaksi parantamiseksi.

YDINVIESTIT

Pyöräilykuntien verkosto haluaa

- mahdollistaa laadukkaat ja sujuvat pyöräilyolosuhteet kaikille
- lisätä pyöräilyn määrää 30 % Suomessa vuosina 2019-2025
- edistää lasten oikeutta ja mahdollisuuksia pyöräilyyn
- kehittää liikennepolitiikkaa ja -kulttuuria pyöräilymyönteiseksi
- lisätä pyörämatkailua ja pyöräilyn palveluja
- vahvistaa pyöräilyn asiantuntijuutta ja resursseja

ARVOT

Liikkumisen vapaus

- Oikeus itsenäiseen omin voimin liikkumiseen kaikissa elämänvaiheissa

Hyvinvointi

- Pyöräilyn myönteiset vaikutukset terveyteen, ympäristöön ja elinkeinoelämään

Viihtyisyys

- Julkinen tila kuuluu kaikille, liikenteen rauhoittaminen, sosiaalinen liikkumiskulttuuri

Ympäristö

- Ilmastonmuutoksen hidastaminen kestäväillä kulkutapavalinnoilla

TOIMENPITEEMME

- Parhaiden toimintamallien juurruttaminen.
- Koulutus ja viestintä parhaista pyöräliikennetkaisuista.
- Kuntapäätäjien ja liikennepolitiikkaan vaikuttaminen.
- Pyöräilyn taloushyötyjen osoittaminen.
- Pyöräiliikenteen rahoitustason nostaminen kohti YK:n suosittamaa 20% liikenneinvestoinneista.
- Kannustava kampanjointi pyöräilyn puolesta.

VISIO 2025

- Pyöräiliikenteen määrä on kasvanut ja se on kilpailukykyinen ja houkutteleva liikennemuoto arjen matkoilla ympäri vuoden.
- Kunnat ja valtio kohdistavat riittävästi resursseja pyöräiliikenteen investointeihin, kunnossapitoon, pyörämatkailuun ja muuhun edistämistyöhön.
- Koulut ja päiväkodit ovat sitoutuneita pyöräilykasvatukseen ja pyöräilyrajoitukset on kumottu.
- Pyöräily koetaan eri liikenneympäristöissä sujuvaksi, miellyttäväksi ja turvalliseksi.
- Kaikissa kunnissa seurataan pyöräiliikenteen määrää, laatua ja käyttäjätyytyväisyyttä.

Yleistä

Vuosi 2020 oli Pyöräilykuntien verkosto ry:n 24. toimintavuosi. Pyöräilykuntien verkoston toiminta käynnistyi vuonna 1997 ja yhdistykseksi se rekisteröityi vuonna 2005. Toimisto eli ”Polkimo” sijaitsee Helsingissä (Iso Roobertinkatu 3-5 A 22). Pyöräilykuntien verkosto on kasvava kuntien, ELY-keskusten, yritysten, järjestöjen ja muiden yhteisöjen välinen pyöräilyn edistämisyhteisö.

Toimintavuodesta teki poikkeuksellisen koronapandemia, joka vaikutti maaliskuun alusta alkaen lähes kaikkeen toimintaan. Siitä huolimatta toimintaa pystyttiin suurelta osin toteuttamaan muokattuna koronatilanteeseen sopivaksi. Suurin muutos toiminnassa oli hankkeiden entistä suurempi määrä ja erityisesti pyörämatkailuhankkeiden osuus. Hankerahoituksen ansiosta myös budjetti kasvoi merkittävästi ja Pyöräilykuntien verkostossa työskenteli 3-4 henkilöä enemmän kuin edellisvuonna.

Jäsenyhteisöt

Pyöräilykuntien verkostoon kuului vuoden 2020 lopussa 155 jäsenyhteisöä, joista 130 oli kuntia ja kaupunkeja. Pyöräilykuntien verkoston jäsenkunnissa on noin 4 500 000 asukasta. Toimintavuoden aikana verkostoon liittyi 13 uutta kuntaa (uudet jäsenkunnat lihavoituina).

KUNNAT

Alajärvi, Alavus, Akaa, Asikkala, Espoo, Eurajoki, Forssa, Hamina, Hattula, Hanko, Haapajärvi, Hausjärvi, Heinola, Helsinki, Hyvinkää, Hämeenlinna, Ii, Iisalmi, Ikaalinen, Ilmajoki, Imatra, Inkoo, Janakkala, Joensuu, Jyväskylä, Järvenpää, Kaarina, Kajaani, Kalajoki, Kangasala, Karkkila, Karvia, Kauhava, Kauniainen, Kaustinen, Kemiönsaari, Kempele, Kerava, Keuruu, Kirkkonummi, Kitee, Kittilä, Kokkola, Kontiolahti, Kouvola, Kuopio, Kurikka, **Kustavi**, **Kärkölä**, Lahti, Laitila, Lappeenranta, Laukaa, Lempäälä, **Leppävirta**, Lieksa, Lieto, Liminka, Liperi, Lohja, Loppi, Loviisa, Luoto, Masku, **Mikkeli**, **Mustasaari**, Mynämäki, Mänttä-Vilppula, Mäntyharju, Naantali, Nivala, Nokia, Nurmijärvi, Orivesi, Oulainen, Oulu, **Outokumpu**, Padasjoki, Paimio, Parainen, Parkano, Perho, Pietarsaari, Pirkkala, **Pomarkku**, Pori, Porvoo, Puumala, Pälkäne, Raahe, Raasepori, Raisio, Rauma, Riihimäki, **Rusko**, Salo, Savonlinna, Seinäjoki, Sipoo, Siuntio, Sotkamo, **Suomussalmi**, **Säkylä**, Tampere, Teuva, **Toholampi**, Tornio, Turku, Tuusula, **Tyrnävä**, **Uvila**, Utajärvi, Uusikaupunki, Vaasa, Valkeakoski, Vantaa, Vesilahti, Vihti, Virolahti, Vöyri, Ylöjärvi, Ähtäri, Äänekoski.

KUNTAYHTYMÄT

HSL Helsingin seudun liikenne, Tampereen kaupunkiseutu

ELY-KESKUKSET

Kaakkois-Suomen ELY-keskus, Keski-Suomen ELY-keskus, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, Pohjois-Savon ELY-keskus, Pirkanmaan ELY-keskus, Uudenmaan ELY-keskus, Varsinais-Suomen ELY-keskus, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus ja Lapin ELY-keskus.

YHDISTYKSET

Helsingin Polkupyöräilijät ry, Jyväskylän Pyöräilyseura JYPS ry, Pyöräliitto ry, Suomen luonnonsuojeluliitto ry, Suomen Pyöräily ry, Tampereen Polkupyöräilijät ry, Turun Polkupyöräilijät ry

YRITYKSET

Fidecol Oy, InlineMarket Oy, Lehtovuori Oy, Linea Konsultit Oy, MDI Oy, Navico Oy, Ovella Oy, Ramboll Finland Oy, Sitowise Oy, Solo International Oy, Sweco Ympäristö Oy, Valpastin Oy, WSP Finland Oy.

TUTKIMUSLAITOKSET

Liikenteen tutkimuskeskus Verne / Tampereen teknillinen yliopisto

HALLINTO JA PÄÄTÖKSENTEKO

Vuosikokous etäyhteydellä ja Pyöräilyn ilo -webinaari

Pyöräilykuntien verkoston vuosikokous pidettiin 26.5. etäyhteydellä koronapandemian johdosta. Vuosikokouksen jälkeen järjestettiin Pyöräilyn ilo -webinaari, jonka pääteemat olivat uuden tieliikennelain mahdollisuudet ja siirtymäkauden haasteet sekä pyörämatkailu nousuun Suomessa. Lähetys tapahtui Pyöräilykuntien verkoston toimistosta Helsingistä (Iso Roobertinkatu 3-5). Vuosikokoukseen osallistui 18 ja webinaariin 79 henkilöä. Ohjelma, esitykset ja webinaarin videotallenne löytyvät [täältä](#).

Hallitus

Järjestön toimintaa johti hallitus, johon kuuluivat vuosikokouksessa valitut puheenjohtaja ja seitsemän varsinaista jäsentä sekä kaksi varajäsentä. Hallituksen toimikausi on vuosikokousten välinen aika. Vuosikokouksessa valittiin uusi hallitus ja puheenjohtaja. Järjestäytymiskokouksessa hallitus valitsi keskuudestaan varapuheenjohtajan ja nimesi sihteerin.

Oskari Auvinen, Kangasalan kaupunki (puheenjohtaja)
Hanna Väätäinen, Kuopion kaupunki (varapuheenjohtaja)
Anna Huttunen, Lahden kaupunki
Oskari Kaupinmäki, Helsingin kaupunki
Piritta Keto, Varsinais-Suomen ELY-keskus
Anette Korkiakangas, Kokkolan kaupunki
Susan Nylander, Turun kaupunki
Ulla Saari, Espoon kaupunki
Riikka Kallio, WSP Finland Oy (varajäsen)
Juha Korhonen, Pohjois-Savon ELY-keskus (varajäsen)
Matti Hirvonen, Pyöräilykuntien verkosto ry (sihteeri)

Työntekijät

Pyöräilykuntien verkostossa työskenteli toimintavuoden aikana yhteensä seitsemän työntekijää. Lisäystä työntekijäiden määrässä edellisvuoteen verrattuna oli kolme. Uusien työntekijöiden palkkaaminen oli mahdollista vuoden aikana käynnistyneiden uusien hankkeiden myötä.

Toiminnanjohtaja Matti Hirvonen (5 päivää / vko)
Kehittämispäällikkö Sanna Ojajarvi (5 päivää / vko)
Erityisasiantuntija Martti Tulenheimo (4 päivää / vko)
Pyöräilyn edistämisen koordinaattori Tuija Mikkonen (5 päivää / vko)
Pyörämatkailun asiantuntija Riina Jorasmaa (5 päivää / vko)
Projektipäällikkö Taneli Roininen, Arctic Bikepacking Trail -hanke (5 päivää / vko)
Projektipäällikkö Kristiina Vaano, South Coast Bikepacking Trail -hanke (5 päivää / vko)

Taloudenhoito

Yhdistyksen taloushallinto ja kirjanpidon palvelut ostettiin toiminimi Minna Lindholmilta. Tillintarkajana toimi vuosikokouksen päätöksen mukaisesti tilintarkastusyhteisö [Tilixtra Oy:n](#) tilintarkastajat.

RAHOITUS

Pyöräilykuntien verkoston toiminnan rahoitus muodostui vuonna 2020 jäsen- ja palvelumaksuista, Liikenne- ja viestintävirasto Traficomien hankerahoituksista, opetus- ja kulttuuriministeriön erityisavustuksesta Pyöräily elämäntavaksi – uteliaasta kokeilijasta pyöräsankariksi -hankkeelle, Lapin liiton hankerahoituksesta Arctic Bikepacking Trail -pyörämatkailuhankkeelle sekä muusta varainhankinnasta. Tarkemmat taloustiedot näkyvät tilinpäätöksessä 2020.

Toiminta vuonna 2020

STRATEGIAN KÄRKITOIMENPITEIDEN TOTEUTTAMINEN

Strategian kuutta kärkitoimenpidettä vietiin käytäntöön muun muassa seuraavilla tavoilla.

1. Parhaiden toimintamallien juurruttaminen

- Kuntakäyntejä sekä niiden sisältämiä infrakatselmuksia ja kehittämispalavereita poikkihallinnollisen viranhaltijajoukon kanssa toteutettiin 16 jäsenkunnassa paikan päällä vuoden aikana. Koronapandemian takia osa kuntakäynneistä toteutettiin ns. hybridimallilla tukeutuen etäyhteyksiin kaikkien muiden paitsi infrakatselmuksien osalta.
- Lisäksi eri hankkeisiin (mm. Fiksusti kouluun ja pyörämatkailuhankkeet) liittyviä kuntakäyntejä ja -palavereita toteutettiin yli 20 kunnassa.
- Kuntien konsultointia, sparraamista ja neuvontaa tapahtui lähes päivittäin puhelimen, sähköpostin ja muiden viestintäkanavien välityksellä. Myös osallistuminen jäsenkuntien erilaisiin pyöräilyn edistämisyöryhmiin etäyhteydellä oli aktiivista.
- Uusi Tieliikennelaki astui voimaan 1.6.2020 ja siihen liittyen valmistui vuoden 2020 lopussa uusi valtakunnallinen Pyöräiliikenteen suunnitteluohje (Väylä). Uudessa suunnitteluohjeessa laatutaso ja

ratkaisut kuntien katuverkolla on nostettu korkealle. Jäsenkuntien valmistelu uuden suunnitteluohjeen hyödyntämiseen tarjosi hyvän mahdollisuuden esitellä kunnille samalla parhaita toteuttamismalleja Suomesta ja kansainvälisesti.

- o esim. baanat, pyöräkadut, yksisuuntainen pyöräliikenne, kaksisuuntainen pyöräliikenne yksisuuntaisella kadulla, uudet pyöräliikenteen opasteet
- o turvalliset ja sujuvat risteysjärjestelyt, pyörätien jatkeet ja pyöräilijän ylityspaikat, pyöräilyystävälliset kiertoliittymät
- o pyöräpysäköinnin laadukkaat ratkaisut
- Investointituen kohteet ja kriteerit. Pyöräliikenteen ja kävelyn investointituki kunnille saatiin nousemaan ennätystasolle (31,5 miljoonaa euroa) vuonna 2020 ja tukea saavien kohteiden on tarkoitus edustaa laatutasoa korkeaa. Traficomien kanssa kehitettiin kriteereitä ja ohjeistusta, joiden avulla saadaan laatutasoltaan entistä parempia kohteita toteuttamaan investointituen avulla.
- Väylävirasto pyysi loppuvuonna Pyöräilykuntien verkostolta kommentteja pyöräilijöiden tarpeesta valmisteilla olevaan aineistoon työnaikaisten liikennejärjestelyjen toteuttamisessa. Hallituksen ja toimiston yhteisvoimin tuotettiin aineisto "[Pyöräilijöiden tarpeet työnaikaisten tilapäisten liikennejärjestelyiden toteuttamisessa](#)", joka sisältää ratkaisumallit kuvineen eri tilanteita varten.

2. Koulutus ja viestintä parhaista pyöräliikenneratkaisuista

- Pyöräilykuntien verkoston järjesti itse seuraavat seminaarit ja koulutukset: Pyöräilyn ilo -webinaari 26.5., Pyöräliikenne ja matkailu -webinaari 25.11. sekä Viihtyisä kävely-ympäristö? Kävelyn edistämisen webinaari 16.12.
- Helsinki Bicycle Traffic in Winter – Pre Tour WCC 4.2.2020: seminaari ja pyöräretki Helsingissä Joensuun talvipyöräilykonferenssin osallistujille (yhteistyössä Helsingin kaupungin Pyöräkonttorin kanssa)
- Winter Cycling Congress Joensuu 5.-7.2. (Pyöräilykuntien verkosto osallistui suunnitteluun ja toteutukseen Winter Cycling Federation -järjestön kautta ja tiiviissä yhteistyössä Joensuun kaupungin kanssa)
- Snowfall – Winter Cycling Congress Warmup -webinaari 12.11. (Pyöräilykuntien verkosto osallistui suunnitteluun ja toteutukseen Winter Cycling Federation -järjestön kautta)
- Oppeja kestävän koulumatkaliikkumisen edistämiseen kunnissa ja kaupungeissa 19.11. (osana Fiksusti kouluun -ohjelman toteuttamista)
- Suomi Pyöräilee -tietoiskua ja Velo-city -jälkiseminaaria ei voitu järjestää koronapandemian johdosta.
- Tärkeimmät viestintäkanavat jäsenyhteisöille ja keskeisille sidosryhmille olivat Pyöräily- uutiskirje, Poljin-lehti ja Pyöräilykuntien verkoston Facebook-sivu sekä Twitter ja Instagram-tilit, joiden kautta esiteltiin paljon hyviä esimerkkejä pyöräliikenneratkaisuista eri kunnissa.

3. Kuntapäätäjien ja liikennepolitiikkaan vaikuttaminen

- Kuntavierailujen yhteydessä tavattiin pyöräilyn edistämisestä vastaavien viranhaltijoiden lisäksi aina kunnan operatiivista johtoa sekä mahdollisuuksien mukaan luottamusjohtoa. Kunnan pyöräilyn edistämisen tilanne ja poliittisen tahtotilan taso huomioiden painotettiin ja perusteltiin pyöräilyyn investoimisen kustannustehokkuutta, talousvaikutuksia ja muita hyötyjä.
- Kuntien omien pyöräilyn, kävelyn ja viisaan liikkumisen edistämishojelmien merkitys kunnan poliittisen tahtotilan nostamisessa ja ylläpitämisessä on suuri. Tästä on saatu myös tutkimusnäyttöä "Pyöräilyn olosuhteet Suomen kunnissa" -selvityksissä 2012 ja 2019. Edistämishojelmien laatimiseen ja päivittämiseen kannustettiin ja ohjattiin kaikkia jäsenkuntia, joilla ei ohjelmaa vielä ollut. Parhaita ohjelmia ja toteuttamisprosesseja käytettiin esimerkkeinä myös päättäjien sitouttamisesta. Kaikki jäsenkuntien omat voimassa olevat pyöräilyn edistämishojelmat ja vastaavat koottiin ja julkaistiin [poljin.fi](#) sivuilla vuoden lopussa.
- Merkittävä parannus oli, että [kuntien omien edistämishojelmien laadintaa](#) varten saatiin ensimmäistä kertaa oma korvamerkitty 250 000 euron erillismääräraha osana Traficomien liikkumisen ohjauksen valtionavustuksen hakua. Hyviä hakemuksia tuli kuitenkin niin paljon, että avustussummaa nostettiin ja sitä myönnettiin lopulta 22 kuntien hankkeelle yhteensä 530 000 euroa.
- [Kävelyn ja pyöräilyn valtakunnallisen edistämishojelman](#) 2018-2022 toteuttaminen saatiin vuonna 2019 hallitusohjelmaan. Eri toimenpiteiden toteuttaminen ja niiden rahoitus vaatii kuitenkin jatkuvaa vaikuttamistyötä. Ohjelman toteuttamisen ja sen eri toimenpiteiden vauhdittamiseksi pidettiin vuoden aikana useita tapaamisia muun muassa LVM:n, Traficomien ja Väylän kanssa.
- LVM teki valtakunnallisen edistämishojelman toteuttamiseksi ja profiiliin korkealla pitämiseksi uuden avauksen perustamalla ja järjestämällä 7.9. ensimmäisen [Suomi kävelee ja polkee -foorum](#), jonka tavoitteena on jakaa tietoa ja vaikuttavia toimenpiteitä kaikkialta Suomesta sekä varmistaa, että

kävelyn ja pyöräilyn edistämishojelman tavoitteet toteutuvat. Suunnittelussa ja markkinoinnissa tehtiin tiivistä yhteistyötä Pyöräilykuntien verkoston kanssa. Osallistujia oli yli 200 henkilöä, joista suurin osa oli Pyöräilykuntien jäsenyhteisöjen edustajia. Lisäksi toiminnanjohtaja Matti Hirvonen oli tilaisuudessa panelistina.

- [Liikenne12](#) eli ensimmäisen valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmistelu vuosille 2021-2032 eteni ja toiminnanjohtaja Matti Hirvonen käytti 10.1. LVM:ssä järjestetyssä tilaisuudessa kommenttipuheenvuoron suunnitelman tavoitteista pyöräliikenteen kannalta. Liikenne12 -työn etenemistä seurattiin ja sen sisältöihin vaikutettiin ennen muuta tekemällä yhteistyötä pyöräliikenteen sisällöistä vastaavien viranhaltijoiden kautta. Rahoituksellisesti merkittävin ulottuvuus on, että kävelyn ja pyöräilyn investointituki on mainittuna suunnitelmassa vahvistaen sen asemaa ja jatkuvuutta.
- Päätätason viranhaltijoihin LVM:ssä, Traficomissa, Väylävirastossa, OKM:ssä ja YM:ssä pidettiin yhteyttä eri tavoin vuoden aikana.
- EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen elin ns. elpymisrahojen käytöstä pyöräliikenteen hyväksi tehtiin Pyöräilykuntien kanssa yhteinen ehdotus ja tavattiin LVM:n valtiosihteeri Pilvi Torstia. Ehdotuksen pääpaino oli kaupunkipyöräjärjestelmien ja pyöräpysäköinnin tukemisessa kuntien suuntaan. Mukaan yhteiseen ehdotukseen lähtivät työn edetessä myös ITS Finland ja Motiva. Ehdotus ei kuitenkaan lopulta mennyt läpi ja elpymisrahojen käyttö liikenteen osalta tulee painottumaan sähköautojen latausverkkoon.
- Pyöräilyn edistämisen sisältöpuolesta vastaavia valtionhallinnon viranhaltijoita tavattiin säännöllisesti (etänä) ja heihin pidettiin yhteyttä viikoittain.
- Liikennepolitiikkaan vaikutettiin myös eri asiantuntijatyöryhmissä sekä lausuntojen ja kuulemisten kautta.
- Asiantuntijahaastattelut medialle sekä osallistuminen julkiseen keskusteluun eri mediakanavissa olivat tärkeä osa vaikuttamistyötä.

4. Pyöräilyn taloushyötyjen osoittaminen

Pyöräilykuntien verkosto oli mukana edistämässä ja kehittämässä erilaisia pyöräilyn taloushyötyjä mittaavia työkaluja tai seurasi aktiivisesti niiden kehitystä tai käyttöä. Näitä olivat muun muassa:

- Veroporkkana -työkalun (esim. työmatkapyöräilyn taloushyödyt) ideointiin ja alkuvaiheen kehittämistyöhön osallistuminen yhdessä Polar Electron ja tutkimuslaitosten kanssa. Työkalun jatkokehittäminen ei vielä saanut rahoitusta Traficomista.
- Pyöräilykuntien omat hyöty-kustannus -laskelmat pyöräliikenteen kohteissa ja hankkeissa, kuten uuden Bikenomics-menetelmän käyttö Helsingin Hämeentien uusien pyöräliikenne- ja hankkeiden osalta.
- HEAT-työkalu ja sen uudet ominaisuudet. Pyöräilyn ja kävelyn terveysvaikutuksista koituvia hyötyjä mittaavia HEAT-laskelmia on toteutettu yhteensä yli 25 pyöräilykunnassa. Tyypillisesti HEAT-laskelmat tehdään edistämishojelmien laatimisen yhteydessä, samalla kun asetetaan tavoitteet näiden kulkutapojen lisäämiseksi kuntatasolla.

Lisäksi hyödynnettiin kansainvälisen yhteistyön kautta kertyneitä laskelmia ja esimerkkejä. Erilaisia pyöräilyn taloushyötyjä osoittavia laskelmia ja tuloksia käytettiin viestinnässä, esityksissä ja koulutusaineistoissa esimerkiksi kuntakäynteillä.

5. Pyöräliikenteen rahoitustason nostaminen kohti YK:n suosittelemaa 20 % liikenneinvestoinneista

- Valtion rahoituksen osalta päätavoitteena oli [kuntien investointituen](#) (kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelma) merkittävä nosto ja tässä onnistuttiin. Kuntien avustuksiin saatiin valtion neljännen lisätalousarvion myötä yhteensä 31,5 miljoonaa euroa (2019 summa oli 3,5 miljoonaa €).
- Investointiohjelman saapui 140 hakemusta ja Traficom myönsi tukea 51 hankkeelle. Hakemusten suuri määrä loi osaltaan lisäpainetta rahoitustasolle myös jatkossa.
- Kuntien oman investointitason nousu ja seurannan kehittäminen oli myös tavoitteena. Investointiohjelmalla oli oma myönteinen vaikutuksensa kuntien investointeihin. Tärkeintä on kuitenkin kuntien oma pitkäjänteinen sitoutuminen riittävään rahoitustasoon sekä investointien, ylläpidon että muun edistämistyön osalta. Jäsenkuntia kannustettiin tähän kuntakäyntien, koulutusten ja muun vaikuttamis- ja asiantuntijatyön kautta.
- Korvamerkitty erillisbudjetti pyöräliikenteen investointeihin ja muuhun pyöräilyn edistämiseen on toistaiseksi vain muutamissa kaupungeissa, mutta määrä on kasvamaan päin.
- Kuntakohtaisissa edistämishojelmissa on usein määritelty pyöräliikenteen rahoituksen tavoitetasoksi 25 euroa / asukas / vuosi, jota pidetään kansainvälisen vertailun perusteella riittävänä.

- Myönteisen esimerkin kasvavasta pyöräliikennebudjeteista tarjoaa Helsinki, jossa vuonna 2020 investoitiin pyöräliikenteeseen noin 25 miljoonaa euroa. Koko katurakentamisen investoinneista tämä oli vuonna 2020 noin 14 prosenttia.
- Kattavaa tietoa kuntien pyöräilyinvestoinneista ei ole vielä käytettävissä. Seurannan kehittämiseksi loppuvuonna valmisteltiin yhteistyössä HAMK:n kanssa opinnäytetyöhanketta, jossa kerätään kunnista tietoa pyöräliikenneinvestointien tasosta ja laskentatavoista ja tuotetaan suositukset, joiden avulla helpotetaan pyöräliikenteen investointien seurannan yhdenmukaistamista kunnissa. Hanke jatkuu ja valmistuu vuonna 2021.
- Rahoituskanavien hyödyntäminen ja kehittämishankkeisiin kannustaminen. Pyöräilykunnat hyödynsivät aktiivisesti tarjolla olevia rahoitusmahdollisuuksia, joista Pyöräilykuntien verkosto tiedotti ja tarvittaessa sparrasi hakemisessa. Edellä mainitun kuntakohtaisten edistämishankkeiden rahoittamisen lisäksi Traficom myönsi [Liikkumisen ohjauksen valtionavustushaun](#) kautta rahoitusta yhteensä 891 000 euroa 26 eri hankkeelle, joista kaikissa oli mukana pyöräilyn tai kävelyn edistämistä.
- Kuntien lähivirkistysalueiden [kunnostus- ja kehittämisavustus](#) oli ensimmäistä kertaa haettavissa YM:stä ja muutamat pyöräilykunnat saivat avustusta maastopyöräreittien kehittämiseen. Jaossa oli yhteensä 10 miljoonaa euroa.
- Tärkeimmät rahoituskanavat ja -haut lyhyine kuvauksineen koottiin [poljin.fi -sivuille](#) jäsenkuntia varten.

6. Kannustava kampanjointi pyöräilyn puolesta.

Pyöräilykuntien verkosto kampanjoi ja toteutti pyöräilyyn kannustavaa viestintää kärkenään seuraavat kampanjakokonaisuudet:

- Pyöräilykausi on nyt Pyöräilyvuosi – talvi, kevät, kesä, syksy. Edellisenä vuonna päättyneen hankkeen yhteydessä tuotettu visuaalinen ilme ja aineisto hyödynnettiin saattamalla valmiiksi [pyöräilyvuosi.fi](#) -verkkosivut, jonka kautta pyöräilyyn jokaisena vuodenaikana kannustava kokonaisuus on helposti kaikkien jäsentahojen hyödynnettävissä.
- Pyöräilyviikko – Pyöräilyn ilo! Pyöräilyviikko siirrettiin syyskuuhun koronapandemian johdosta alkuperäiseltä paikaltaan toukokuusta ja sitä poljettiin 5.-13.9. pääteemalla Pyöräilyn ilo 10 eri teemapäivän vauhdittamana.
- Kilometrikisa-perhe: Talvikilometrikisa, Kilometrikisa, Koulujen Kilometrikisa. Kilometrikisassa 1.5.-22.9. saavutettiin kaikkein aikojen ennätys osallistujamäärässä, 34 942 polkijaa. Suosittu oli myös poikkeuksellisesti toukokuussa poljettu Koulujen Kilometrikisa, joka järjestettiin opettajien toiveesta kun koulujen sulkeminen vähensi merkittävästi oppilaiden koulumatkaliikuntaa.
- Kansainvälisistä kampanjoista vahvimmin oltiin mukana [Winter Bike To Work Day](#) / Winter Bike To School Day 12.2. -kokonaisuuksissa.

Pyöräilyn edistämisverkoston vahvistaminen – 13 uutta jäsenkuntaa

Verkostoa vahvistettiin hankkimalla vuoden aikana 13 uutta jäsenkuntaa sekä yksi yritys ja tukemalla jäsenyhteisöjen pyöräilyn edistämistä kuntakäyntien, viestinnän, koulutuksen ja yhteisten hankkeiden avulla. Tavoitteena ollut 10 uuden ja kaikkiaan yli 120 jäsenkunnan määrä saavutettiin.

Vuoden loppuun mennessä pystyttiin lopulta toteuttamaan 16 eri tavoin räätälöityä kuntavierailua, vaikka koronapandemian puhkeaminen aiheutti suuria aikataulullisia ja käytännöllisiä uudelleenjärjestelyjä sekä ns. hybridimallin kehittämisen ja käyttöönoton. Kuntakäyntien päätavoite oli vauhdittaa kunnan pyöräilyn edistämistä ja kokonaisvaltaista haltuunottoa kartoittamalla nykytilannetta ja hahmottelemalla kuntakohtaista etenemispolkua. Kunnan tilanteesta riippui vahvasti eri sisältöjen painottuminen. Pyöräilyn edistämistyössä aivan alkuvaiheessa olevan kunnan kanssa keskityttiin perusasioiden haltuunottoon (esim. kuntakohtaisen edistämishankkeen laadinnan hyödyt, rakenne ja alustava sisältö) ja pisimmällä olevien kuntien kanssa esimerkiksi olemassa olevan edistämishankkeen toimenpiteiden priorisointiin, tarkentamiseen ja investointitason nostamiseen. Valtakunnallisen kävelyn ja pyöräilyn edistämishankkeen keinovalikoimaa sekä tavoitteiden asettelua hyödynnettiin ja ohjattiin kuntien omia suunnitelmia ja tavoitteita yhtenäiseen suuntaan.

Ensimmäiselle vuosipuoliskolle suunnitelluista kuntakäynneistä ehdittiin ennen koronakriisin puhkeamista toteuttaa vain Kurikka (3.3.). Kurikan kuntakäynti toteutettiin suunnitelman mukaisesti valmistelulla konseptilla. Kurikan kuntakäynti kuvataan tässä esimerkinomaisesti tarkemmin, koska suurin osa kuntakäynneistä noudatti sisällöllisesti samaa peruskaavaa, joka sisälsi seuraavat osiot:

- Kuntakohtaiseen tausta-aineistoon tutustuminen, valmistelu ja kuntakäynnin agendan laatiminen yhdessä kunnan pyöräilyn edistämisen yhteyshenkilön (Liikuntatoimen päällikkö Annukka Siltakorpi) kanssa.
- Infrakatselmus: pyöräilyn olosuhteiden havainnointi katuverkolla, ulkoilureiteillä ja maastossa (maastopyöräily) kunnan yhteyshenkilön ja/tai muiden viranhaltijoiden ja sidosryhmien kanssa (Kurikassa katselmuksen oppaana myös paikallisen pyöräilyseuran edustaja Jari Pitkääkoski)
- Pyöräilyn nykytilan tarkastelu ja kehittämispalaveri kunnan eri hallintokuntien edustajien sekä kunnan johdon kanssa.
- Pyöräilyn nykytila ja kehittämisenäkymät Kurikassa -kokouksen agenda:
 - Läsnaolijoiden rooli ja yhtymäkohdat pyöräilyn edistämiseen, paikalla:
 - kaupunginjohtaja Anna-Kaisa Pusa, apulaiskaupunginjohtaja Juha Luukko, kuntatekniikan päällikkö Jarmo Ojajärvi, Liikuntatoimen päällikkö Annukka Siltakorpi, hankintasihteeri Terhi Venna (mm. koulukuljetukset)
 - Jari Pitkääkoski (Kurikka MTB), Janne Varala (Jurvan Voima) Johanna Punkari (Thermopolis / Kestävät-ilmastoyhteistyöhanke)
 - Pyöräilyn nykytila Kurikassa (tahtotila, strategiat, ohjelmat jne.)
 - Pyöräilyn edistämisen resurssit ja eri rahoituskanavien hyödyntäminen
 - Ideoita pyöräilyn edistämiseksi Kurikassa ja Pyöräilykuntien verkoston palvelut (Matin esitys ja keskustelu)
 - Kävelyn ja pyöräilyn edistämissuunnitelma – keskustelu painotuksista ja kärkitoimista
 - Seuraavat polkaisut – yhteinen keskustelu
- Tarvittaessa kuntapäätäjät eli virkamiesjohtoa ja luottamusjohtoa (valtuutetut, lautakuntien puheenjohtajat) tavataan päivän aikana erikseen.
 - Kurikassa käytiin ennen kokousta lounaskeskustelu, johon osallistuivat em. henkilöistä Luukko, Ojajärvi, Siltakorpi ja Pitkääkoski.
 - Lisäksi apulaiskaupunginjohtaja Luukon kanssa käytiin matkalla Seinäjoelle noin tunnin mittainen päivän aiheisiin linkittyvä syventävä keskustelu pyöräilyn edistämismahdollisuuksista Kurikassa.
- Kuntakäyntiä varten laadittiin “Lähtökohtia pyöräilyn edistämiseksi Kurikassa” -esitys, jonka laajennettu versio (148 diaa) annettiin tausta- ja virikeaineistoksi kaupungin edustajille kehittämistyön pohjaksi ja tulevia toimia varten.
- Kurikan kuntakäynnin toteutti Pyöräilykuntien verkoston edustajana toiminnanjohtaja Matti Hirvonen.

Koronakriisin puhjettua suunnitellut kuntakäynnit jouduttiin perumaan ja siirtämään jälkimmäiselle vuosipuoliskolle. Lisäksi aloitettiin kuntakäynti-konseptin “koronaversio” työstäminen. Koronaversiota pilotoitiin toteuttamalla se Kauniiaisissa 13.5. edellä kuvatussa “normaalista” toimintamallista poiketen seuraavasti:

- kaupungin pyöräilystä vastaavan yhteyshenkilön (liikennesuunnittelija Minna Raatikka) kanssa käytiin puhelimitse ja sähköpostitse enemmän keskustelua ennakkoon taustatekijöistä, nykytilanteesta ja suunnitelmista.
- yhteyshenkilö merkkasi “hot-spotit” eli tärkeimmät pyöräiliikenteen infraan liittyvät tarkasteltavat kohdat kartalle (google maps) ja lisätiedoksi kyseisiin kohtiin tietoja, kuten: pyöräilyn nykyisen pääreitien vilkkauden osuus, laskuri/laskuri suunnitteilla, tähän harkitaan pyöräkatua jne.
- Pyöräilykuntien verkoston edustajat (Matti Hirvonen ja Tuija Mikkonen) toteuttivat infrakatselmuksen itsenäisesti em. karttapohjaa hyödyntäen
- Kehittämispalaveri kaupungin edustajien kanssa pidettiin seuraavana päivänä erikseen etäyhteydellä.

Tämän jälkeen kuntavierailut toteutettiin näitä kahta edellä kuvattua mallia hyödyntäen ja tarvittaessa yhdistäen. Kuntakäynnit toteutettiin seuraavissa kunnissa vuonna 2020:

Kurikka 3.3. (kuvaus edellä)

Kauniainen 13.5. (kuvaus edellä)

Loppi 16.9. (“normaali” kuntavierailu, Pyöräilykuntien verkoston edustajana Matti Hirvonen)

- Infrakatselmus, oppaina liikuntasuunnittelija Mira Sydänmaa ja liikunnanohjaaja Satu Suomalainen. Nykytilaa taustoittava lounaspalaveri. Pyöräilyn nykytila ja kehittämisenäkymät Lopella -kokous, jossa paikalla edellä mainitut viranhaltijat. Ennen vierailua omatoimista infraan ja pyörämatkailureitteihin tutustumista pyöräillen Riihimäeltä Lopelle.

Kolari/Ylläs 25.9. (“normaali” kuntavierailu, Pyöräilykuntien verkoston edustajana Sanna Ojajärvi)

- Ohjelmassa vahva pyörämatkailupainotus. Kolarin kuntaa edustaa Pyöräilykuntien verkostossa Ylläksen matkailuyhdistys ry, joka isännöi myös kuntavierailua.

- Projektipäällikkö Joel Kauppinen kanssa maastopyöräreittikatselmus 29.9. Lisäksi omatoimista maastoreitti- ja infrakatselmusta 28.-30.9.
- Pyöräilyn ja pyörämatkailun edistämisen nykytila ja kehittämisenäkymät Kolarissa/ Ylläksellä -kokous Ylläksen matkailuyhdistyksen / Ylläs Ympärikuutiseksi -hankkeen Heli Laukkasen ja Joel Kauppinen kanssa.

Loviisa 29.9. ("normaali" kuntavierailu, Pyöräilykuntien verkoston edustajana Matti Hirvonen)

- Infrakatselmus, oppaana tekninen johtaja Markus Lindroos. Pyöräilyn nykytila ja kehittämisenäkymät Loviisassa -kokous, jossa paikalla Markus Lindroos, vapaa-aikasihteeri Päivi Hämäläinen ja matkailusihteeri Lilian Järvinen. Jatkotyöstöä ja ideointia lounaspalaverissa em. henkilöiden kesken. Ennen vierailua omatoimista infraan ja pyörämatkailureitteihin tutustumista pyöräillen Vanhakylästä 22 km Loviisan keskustaan.

Sipoo 20.10. (hybridi-kuntavierailu, Pyöräilykuntien verkoston edustajana Matti Hirvonen)

- Infrakatselmus ja taustoittava lounaspalaveri liikennesuunnittelija Eva Lodeniuksen kanssa. Pyöräilyn nykytila ja kehittämisenäkymät Sipoossa -kokous klo 14.00, jossa paikalla mm. Eva Lodenius, kehitysjohtaja Pirjo Siren, kaavoituspäällikkö Jarkko Lyytinen, yleis-suunnittelupäällikkö Suvi Kaski, kaavoitusarkkitehti Dennis Söderholm, liikuntapalvelupäällikkö Piritta Forsell, yrityskoordinaattori Henna Piilo. Hirvonen, Lodenius ja Söderholm paikalla fyysisesti, kaikki muut viranhaltijat etäyhteydellä. Ennen vierailua ja sen jälkeen omatoimista infrakatselmusta ja tutustumista pyörämatkailureittihin. Hirvonen pyöräili koko matkan reittiä HKI-Söderkulla-Nikkilä.

Kemiönsaari 28.10. ("normaali" kuntavierailu, Pyöräilykuntien verkoston edustajana Sanna Ojajärvi)

- Infrakatselmus sekä Pyöräilyn nykytila ja kehittämisenäkymät Kemiönsaarella -kokous, paikalla matkailupäällikkö Benjamin Donner, teknisen osaston johtaja Ralf Nyholm, yritysneuvoja Mats Nurmio, Coastal Bootcamp -pyöräreittien kehittäjä Sanna-Mari Kunttu ja joukkoliikennevastaava. Lisäksi omatoiminen infrakatselmus Taalintehtaalla ja Kemiössä

Parainen 30.10. (hybridi-kuntavierailu, Pyöräilykuntien verkoston edustajana Sanna Ojajärvi)

- Omatoiminen infrakatselmus 30.10. ja 23.11. etänä "Pyöräilyn nykytila ja kehittämisenäkymät Paraisilla" -kokous matkailupäällikkö Martti Nilssonin kanssa.

Pori 23.11. (hybridi-kuntavierailu, Pyöräilykuntien verkoston edustajana Matti Hirvonen)

- Infrakatselmus, oppaina Infrajohtaminen -toimintayksikön esimies Sanna Välimäki ja liikenneinsinööri Eija Riihimäki. Nykytilannetta taustoittava lounaspalaveri em. kesken. Pyöräilyn nykytila ja kehittämisenäkymät Porissa -palaveri. Paikalla Välimäen ja Riihimäen lisäksi suunnittelija Merika Lanne, yhdyskuntasuunnittelija Sari Kivioja, kuljetussuunnittelija Kai Leppimäki, liikuntasuunnittelija Pasi Pihlavisto. Hirvonen, Välimäki ja Riihimäki paikalla fyysisesti, kaikki muut viranhaltijat etäyhteydellä. Tapaamisten jälkeen omatoimista infrakatselmusta Porissa.

Sastamala 24.11. (hybridi-kuntavierailu, Pyöräilykuntien verkoston edustajana Matti Hirvonen)

- Infrakatselmus, oppaina yhdyskuntatekniikan päällikkö Pasi Lähteenmäki ja liikenneinsinööri Elias Tepsa. Nykytilannetta taustoittava lounaspalaveri em. kesken. Pyöräilyn nykytila ja kehittämisenäkymät Sastamalassa -kokous, paikalla Lähteenmäen ja Tepsan lisäksi matkailu- ja tapahtumatuottaja Teresa Vidfelt, liikuntapalvelupäällikkö Jari Aho, kunnossapitomestari Heikki Järvensivu.

Mikkeli 2.12. (hybridi-kuntavierailu, 1/2, Pyöräilykuntien verkoston edustajana Matti Hirvonen)

- Pyöräilyn nykytila ja kehittämisenäkymät Mikkeliissä -kokous etänä yhdessä Mikkelin kävelyn ja pyöräilyn edistämisyöryhmän kanssa. Osallistujina hyvinvointikoordinaattori Arja Väänänen, liikennesuunnittelija Eija Yli-Halkola, päiväkodin johtaja Anu Kaasalainen, ilmastokoordinaattori Harri Hakala, viestintäsuunnittelija Mikko Tuovinen, Onni Keskitalo (Nuorisovaltuusto), Päivi Meskanen (Essote), Teemu Ripatti (Etelä-Savon liikunta), Teemu Saramäki ja Markku Pietilä (Velo Saimaa), Olli-Jussi Korpinen (LUT), Eini Karvonen (Liikenneturva). Infrakatselmus pidetään vuoden 2021 puolella heti kun koronatilanne sallii turvallisen matkustamisen.

Inari 17.12. (hybridi-kuntavierailu, Pyöräilykuntien verkoston edustajana Tuija Mikkonen)

- Infrakatselmus omatoimisesti. Pyöräilyn nykytila ja kehittämisenäkymät Inarissa -kokous etänä. Osallistujina kehittämiskoordinaattori Maria Männistö, hankekoordinaattori Tuija Laitakari, (Saariselkä kansainväliseksi pyörämatkailukohteeksi) vapaa-aikasihteeri Mervi Urpilainen, hyvinvointikoordinaattori Verenna Kortelainen, sivistystoimenjohtaja Ilkka Korhonen.

Ii 22.12. (hybridi-kuntavierailu, Pyöräilykuntien verkoston edustajana Tuija Mikkonen)

- Infrakatselmus omatoimisesti. Pyöräilyn nykytila ja kehittämisenäkymät Iissä -kokous etänä. Osallistujina mpäristönhoitaja Vesa Miettunen, projektipäällikkö Jouni Tanskanen (Micropolis) sekä Tuija Mikkonen ja pyörämatkailun asiantuntija Riina Jorasmaa Pyöräilykuntien verkostosta.

Kaarina 8.12. (hybridi-kuntavierailu, 1/2, Pyöräilykuntien verkoston edustajana Sanna Ojajärvi)

- Omatoiminen infrakatselmus. "Pyöräilyn nykytila ja kehittämisenäkymät Kaarinassa" -kokous siirrettiin vuoden 2021 puolelle, yhteyshenkilönä ja koolle kutsujana tekninen johtaja Jyrki Saarinen.

- Naantali 9.12. (hybridi-kuntavierailu, 1/2, Pyöräilykuntien verkoston edustajana Sanna Ojajärvi)
- Omatoiminen infrakatselmus. "Pyöräilyn ja pyörämatkailun nykytila ja kehittämissäköymät Naantalissa" -kokous siirrettiin ajankohtaan 1.2.2021, yhteyshenkilöinä Visit Naantalin toimitusjohtaja Tarja Rautiainen ja tekninen johtaja Mika Hirvi.
- Paimio 9.12. (hybridi-kuntavierailu, 1/2, Pyöräilykuntien verkoston edustajana Sanna Ojajärvi)
- Omatoiminen infrakatselmus. "Pyöräilyn nykytila ja kehittämissäköymät Paimiossa" -kokous siirrettiin vuoden 2021 puolelle, yhteyshenkilönä ja koolle kutsujana tekninen johtaja Juha Saarinen.

VIESTINTÄ

POLJIN -lehti

Pyöräilykuntien verkosto julkaisee Poljin-lehteä. Poljin-lehti ilmestyi vuonna 2020 neljä kertaa: kolme kertaa 16-sivuisen ja kerran 12-sivuisena. Painosmäärä oli 1000 kappaletta. Poljin-lehdessä julkaistiin pyöräilyn ja kävelyn edistämisen keskeisimmät uutiset ja artikkelit liittyen muun muassa liikennepolitiikkaan, liikenne- ja kaupunkisuunnitteluun, pyöräilyn ja kävelyn infrastruktuuriin, markkinointiin, kampanjoihin ja muuhun liikkumisen ohjaukseen, pyörämatkailuun sekä pyöräilyn ja kävelyn innovaatioihin. Lehden aiheita ja artikkeleita olivat:

Pääkirjoitukset

- Pyöräilyä koronan aikaan
- Euroopan suuri pyöräilyvallankumous
- Tervetuloa kurainen pyörämatkailija
- Mikä Pyöräilyvuosi!

Muut artikkelit

- Pyöräily-ystävälliset matkailupalvelut -tunnus
- Vastuullinen matkailu alkaa nyt -hyppää satulaan!
- Vihreää valoa pyöräilijöille. Oulun kaupunki on lähtenyt määrätietoisesti kehittämään kävelyn ja pyöräilyn liikennevalojärjestelmiä testaamalla tutka- ja hahmotunnistuslaitteita.
- Kilometrikisan muutosvoima – lisää pyöräilyä, vähemmän autoilua
- Pyöräbaanat investointikohteena
- Tervetuloa pyöräilijä -tunnus sai innostuneen vastaanoton
- Pyörämatkailukeskus ja ennätysten kesä.
- Fiksusti kouluun -ohjelma pääsi vauhtiin
- Swapfiets – polkupyörien Netflix
- Näkökulma: Katutilaa ja kapasiteettia
- Uusia pyöräilykuntia vuonna 2020
- Oulun baanat ja laskurit – laatutasosta ei lipsuta
- Maastopyöräilijälle reitti on kaiken lähtökohta
- Polku reittikehittämiseen. Tärkeimmät huomioitavat asiat lähettäessä kehittämään uusia maastopyöräilyyn soveltuvia reittejä.
- Nuorten kanssa uutta pyöräilyetikettiä luomassa (Joensuu).
- Fillarilainaamo lisäsi tamperelaisten pyörämatkoja
- Tampere saa kaupunkipyörät 2021
- Suomen kaupunkipyöräpalvelut rullaavat eteenpäin. Kaupunkipyöriä jo 24 paikkakunnalla.
- The Arctic Bikepacking Trail – Pohjoisen kutsu pyörämatkailuun
- Pyöräliikenteen turvallisuus puhuttaa – mitä siitä pitäisi oikeastaan ajatella?

Poljin-lehdestä tehtiin [numerosta 2/2020](#) lähtien issuu.com -palveluun verkkolehti ja sähköinen versio lähetettiin sähköpostitse sisältöivestelmän kanssa Pyöräily -uutiskirjeen kautta verkoston jäsentahoille sekä muille kävelyn ja pyöräilyn edistämisen sidosryhmille. Poljin 1/2020 ja sitä vanhempien Poljin-lehtien pdf-versiot löytyvät osoitteesta <http://www.poljin.fi/fi/poljin-lehti>

Poljin-lehden päätoimittaja oli toiminnanjohtaja Matti Hirvonen ja toimituskuntaan kuuluivat lisäksi Pyöräilykuntien verkoston työntekijät Sanna Ojajärvi ja Martti Tulenheimo. Muut työntekijät toimivat vakituisina avustajina. Lehti on ollut luettavissa mm. kaikkien verkoston jäsenkuntien pääkirjastoissa. Artikkeleja tuottivat lisäksi jäsenyhteisöjen edustajat ja pyöräilyn edistämishankkeiden toteuttajat.

Pyöräily-uutiskirje

Pyöräilykuntien verkosto tuottaa ja ylläpitää Pyöräily-utiskirjettä ja sen sähköpostilistaa. Utiskirje on ensisijaisesti jäsenyhteisöjä palveleva viestintäkanava, mutta sille voidaan liittää myös muita pyöräilyn edistämiseen kiinnostuneita sidosryhmiä ja henkilöitä. Vuoden 2020 lopussa listalla oli 870 jäsentä (748 vuotta aiemmin) Pyöräilykuntien verkoston lähetti 30 utiskirjettä vuonna 2020, joka on hieman enemmän kuin tavoitteena ollut kaksi utiskirjettä kuukaudessa. Utiskirjeet tehtiin Mailjet-massasähköpostipalvelulla, jota käytetään myös Kilometrikisan utiskirjeiden lähettämiseen.

Sosiaalinen media

Facebook

Pyöräilykuntien verkoston Facebook-sivua ylläpidettiin aktiivisena viestintäkanavana, jonne tehdään kiinnostavia nostoja jäsenyhteisöjen ja muiden tärkeiden sidosryhmien tekemisistä sekä pyöräilyn edistämisen uutisista useita kertoja viikossa.

Twitter

Pyöräilykuntien verkoston Twitter-tilin kautta viestittiin tärkeimmistä ja kiinnostavimmista uutisista varsinkin vaikuttamistyöhön ja poliittisiin päätöksiin liittyen. Lisäksi Pyöräilykuntien verkoston työntekijät tuottivat ja jakoivat viestejä henkilökohtaisten tiliensä kautta.

Instagram

Pyöräilykuntien verkostolle oma Instagram-tili, jota hyödynnettiin varsinkin Pyöräilyvuoden ja Kilometrikisan viestinnässä: #pyöräilyvuosi ja #kilometrikisa

Verkkosivut

www.poljin.fi

Poljin-sivuja ylläpidettiin helppokäyttöisenä kokonaisuutena. Kotisivujen tehtävänä on esitellä pyöräiliikenteen edistämistä sekä palvella jäsenistöä sekä esitellä Pyöräilykuntien verkoston toimintaa sekä käynnissä olevia hankkeita. Sivulla on myös kuvapankki, jonne oli valikoitu toimintavuoden loppuun mennessä 30 korkeatasoista pyöräilykuvaa, joista voi ladata painokelpoisen version. Kaikki kuvat on julkaistu CC-nimeä lähde -lisenssillä, eli kuvia voi käyttää vapaasti, kunhan ilmoittaa kuvaajan. Kotisivut on tehty ja niitä ylläpidetään Drupal-sisällönhallintajärjestelmällä.

[pyöräilyvuosi.fi](http://pyorailyvuosi.fi)

Pyöräilyvuosi-verkkosivut avattiin joulukuussa 2020. Uuden sivuston tavoite on esittää kaikki Pyöräilykuntien verkoston kampanjoihin ja viestintään liittyvä sisältö visuaalisesti houkuttelevassa ja helposti hyödynnettävässä muodossa. Sivuille on tuotettu ja koottu muun muassa seuraavanlaista sisältöä:

- Ympärivuotista pyöräilyä tukevaa kampanja-aineistoa (Talvikilometrikisa, Pyöräilyviikko, Kilometrikisa, Koulujen Kilometrikisa ym.).
- Pyöräilyviikko ja muut kampanjat. Visuaalinen aineisto ja niihin liittyvät vinkit ovat helposti kuntien ja pyöräily- ym. järjestöjen saatavilla tulevien kampanjoiden suunnittelua ja toteuttamista varten.
- Pyöräilykuntien verkoston jäsenkunnille Pyöräilykunta-logot, joita kunnat voivat ohjeistuksemme mukaan hyödyntää pyöräilyä edistävässä toiminnassaan ja viestinnässään.
- Ajankohtaista-palsta, jolle nostamme pyöräilyyn liittyviä ajankohtaista tapahtumia ja keskusteluita.
- päivittyvä #pyöräilyvuosi-kuvavirta Instagramista
- Pyörämatkailukeskuksen hankkeet, kunnes uudet pyörämatkailusivut saadaan auki vuoden 2021 keväällä.

Mediaesiintymisiä

Kattavuudeltaan ja seuraajamäärältään (yli 300 000 kuuntelijaa) isoin mediaesiintyminen oli Yleisradion Luonto-Suomen Talvipyöräilyilta 29.1.2020. Keskustelijoina ja kuuntelijoiden kysymyksiin vastaajina olivat Pyöräilykuntien verkoston toiminnanjohtaja Matti Hirvonen ja erityisasiantuntija Martti Tulenheimo.

[MTV3 Uutiset](#) teki toiminnanjohtaja Matti Hirvosen haastattelun uuden tieliikennelain vaikutuksista pyöräilyyn 4.8.2020.

ASiantuntijuuden vahvistaminen ja koulutukset

Pyöräilyn ilo -webinaari ja vuosikokous 26.5. Helsingissä

Yhdistyksen vuosikokous järjestettiin 26.5. etänä. Vuosikokoukseen osallistui 18 ja webinaariin 79 henkilöä.

Ohjelma

9.30 Pyöräilyn ilo – monta hyvää syytä pyöräillä -kirjan julkistaminen

Kirjoittajat Matti Hirvonen, Sanna Ojajärvi ja Martti Tulenheimo kustannustoimittaja Pekka Saaraisen (Minerva Kustannus) haastattelussa

TIELIIKENNELAIN MAHDOLLISUUDET JA SIIRTYMÄKAUDEN HAASTEET

10.00 Pyörätien jatkeen merkittävä muutos

Timo Väistö, liikennetutkija, Vantaan kaupunki

10.25 Yksisuuntaisia katuja kaksisuuntaisiksi pyöräliikenteelle, pyöräkatuja, lisää yksisuuntaisia pyöräteitä, laatuopasteita ja muita uudistuksia

Oskari Kaupinmäki, pyöräilykoordinaattori, Helsingin kaupunki

10.55 Sujuvuutta ja laatua pyöräliikenteeseen – uuden valtakunnallisen suunnitteluohjeen suuntaviivoja
Reetta Keisanen, projektipäällikkö, Ramboll Finland

PYÖRÄMATKAILU NOUSUUN SUOMESSA

11.20 Saariston Rengastie turvalliseksi ja elämykselliseksi pyörämatkailureitiksi

Piritta Keto, liikennejärjestelmäasiantuntija, Varsinais-Suomen ELY-keskus

11.40 Pyöräily-ystävälliset matkailupalvelut – uuden tunnuksen kriteerit ja käyttökohteet

Matti Hirvonen, toiminnanjohtaja, Pyöräilykuntien verkosto ry

12.00 Lounastauko

13.00 Vuosikokous – sääntömääräiset asiat

Velo-city Ljubljana 2020 ja kansallinen jälkiseminaari

Velo-city on maailman johtava pyöräilyn edistämisen konferenssisarja, jota hallinnoi Euroopan pyöräilyjärjestö ECF (European Cyclists' Federation). Ljubljanan Velo-city -konferenssia siirrettiin ensin syyskuulle koronakriisin takia ja lopulta se siirrettiin järjestettäväksi vasta vuonna 2022 (Vuoden 2021 Velo-city on jo myönnetty Lissabonille). Velo-Cityn parasta ja kuntien kannalta oleellisinta antia oli tarkoitus jakaa eteenpäin järjestämällä Suomessa lokakuussa 2020 kansallinen Velo-city jälkiseminaari ja sisällyttämällä esityksiin myös ajankohtaisia toimenpiteitä ja sovelluskohteita Suomesta.

Pyöräiliikenne ja -matkailu -webinaari 25.11.

Velo-cityn peruuntumisen johdosta suunnitelmat myös jälkiseminaarin suhteen menivät uusiksi ja tilaisuus korvattiin järjestämällä 25.11. [Pyöräiliikenne ja -matkailu](#) -webinaari, johon saatiin 93 osallistujaa ja tilaisuudesta tuli siten yhtä suosittu, kuin Velo-city -jälkiseminaarit parhaimmillaan. Webinaarin ohjelma ja esitykset löytyvät em. linkin kautta. Lisäksi [webinaarin tallenteen](#) oli vuodenvaihteeseen mennessä käynyt katsomassa 90 henkilöä.

Viihtyisä kävely-ympäristö -webinaari 16.12.

Esitykset käsittelivät yhtäältä kävelyn edistämisen yleisiä periaatteita ja toisaalta toivat konkreettisia esimerkkejä eri kokoisista suomalaiskaupungeista (Pietarsaari, Porvoo, Helsinki). Webinaarin esitykset löytyvät [täältä](#). Webinaarissa oli 78 osallistujaa ja lisäksi [videotallenne](#) oli vuodenvaihteeseen mennessä kerännyt 17 katselukertaa.

VAIKUTTAMISTYÖ JA ASiantuntijarooli

Pyöräilyn puolesta vaikuttaminen ja liikennepolitiikka

Vaikuttamistyön päätulokset on esitelty kärkitoimien yhteydessä sivuilla 4-5. Pyöräilykuntien verkosto teki aktiivista vaikuttamistyötä pitämällä yhteyttä poliitikkoihin kotimaassa ja EU:ssa, asiasta vastaaviin viranhaltijoihin valtionhallinnon eri tasoilla ja kunnissa sekä osallistumalla julkiseen keskusteluun. Erityisen tiivistä yhteistyötä tehtiin liikenne- ja viestintäministeriön sekä Traficom ja Väylän viranhaltijoiden kanssa kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman toteuttamisessa. Pyöräilykuntien verkoston edustajien haastatteluja julkaistiin vuoden aikana useissa eri tiedotusvälineissä ja he pitivät asiantuntijapuheenvuoroja lukuisissa alan tilaisuuksissa.

Luottamuselimissä vaikuttaminen

Pyöräilykuntien verkoston edustaja toimi asiantuntijana vuonna 2020 ainakin seuraavissa luottamuselimissä ja työryhmissä:

- Winter Cycling Federation, hallituksen jäsen
- STYLE-ohjausryhmä, Healthy lifestyles to boost sustainable growth / Liikunnallinen elämäntapa kestävä kasvun aikaansaajana (Tulevaisuuden tutkimuskeskus, Turun kaupakorkeakoulu)

- Saariselkä kansainväliseksi pyörämatkailukohteeksi -hankkeen ohjausryhmä
- Pyöräilyn ja kävelyn neuvottelukunta (Liikenneturva)

KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

Helsinki Bicycle Traffic in Winter – Pre Tour WCC 4.2.2020

Pyöräilykuntien verkosto järjesti yhdessä Helsingin kaupungin Pyöräkonttorin kanssa seminaarin ja opintomatkapäivän Helsingissä Joensuun Talvipyöräilykongressiin matkustaville. Osallistujia oli 38 henkilöä 10 eri maasta.

Themes:

- Methods and prioritizing
- Routes of strengthened winter treatment
- Marketing and communication
- From Strategy to Action
- Resources – Staff and Budget

Helsinki – the Future Cycling Capital: Oskari Kaupinmäki, Cycling Coordinator, City of Helsinki
Functioning cycling route network through the year: Antti Takkunen, Project Manager (Bicycle Network Maintenance), City of Helsinki

Data and its use – Predict, monitor and show the changes: Ilari Heiska, Cycling Traffic Planner, City of Helsinki

10.00	Welcome Coffee (Lobby - Helsinki Central Library Oodi)
10.30	Helsinki best practices of cycling traffic in winter (Brygga - Helsinki Central Library Oodi)
12.00	Lunch (Cafe Kiasma)
13.30	Cycling tour and best cases in action
15.30	End of the cycling tour (in front of Oodi)
16.19	Train leaves from Helsinki to Joensuu

VIII Talvipyöräilykonferenssi 5-7.2.2020 Joensuussa

Talvipyöräilyn konferenssisarja alkoi vuonna 2013 Suomesta, kun Oulussa järjestettiin maailman ensimmäinen talvipyöräilykonferenssi. Reilut 100 osallistujaa eri puolilta maailmaa tulivat pian johtopäätökseen, että paljon nykyistä enemmän täytyy tehdä ympärivuotisen pyöräilyn edistämiseksi. Perustettiin "Winter Cycling Federation" ja talvipyöräilykonferenssien järjestämistä päätettiin jatkaa. Winter Cycling Congress on järjestetty 2014 Kanadan Winnipegissä, 2015 Alankomaiden Leeuwardenissa, 2016 Yhdysvaltojen Minneapolis-Saint Paulissa, 2017 Montrealissa, 2018 Moskovassa ja 2019 Calgaryssa.

Vuonna 2020 Joensuun kaupunki isännöi tätä koko talvella pyöräilevän maailman yhdistävää tapahtumaa. Konferenssiin osallistui noin 280 lumisten maiden ammattilaista, jotka jakoivat tietonsa ja taitonsa siitä, kuinka luodaan, hoidetaan ja ylläpidetään elävää ja pyöräily-ystävällistä kaupunkia ympärivuotisesti.

Konferenssi keskittyy etsimään ratkaisuja ja välittämään parhaita keinoja, joilla polkupyörän käyttöä voidaan lisätä talvikaudella. Päätaavoite on kehittää talvipyöräilyn olosuhteita, vahvistaa talvipyöräilyn roolia päivittäisenä liikuntamuotona ja jakaa parhaita käytäntöjä ympäri maailmaa.

Pyöräilykuntien verkosto oli vahvasti mukana järjestelyissä ja viestinnässä yhteistyössä Joensuun kaupungin kanssa. Edellä esitellyn "Helsinki Pre Tourin" lisäksi Pyöräilykuntien verkosto järjesti kansainvälisille osallistujille yhteisen junamatkan Helsingistä Joensuuhun 4.2. ja hoiti yhdessä Pyöräiliiton ja yhteistyössä ulkoministeriön kanssa kansainvälisten median edustajien kutsumisen konferenssiin sekä antoi haastatteluja ja osoitti haastateltavia. Tämän tuloksena Joensuun ja Suomen pyöräilyn edistäminen sai näkyvyyttä muun muassa The Guardianissa, Expressenissä ja lukuisissa blogeissa Euroopassa ja Yhdysvalloissa.

Guardian: [Finland blazes trail in keeping citizens cycling and healthy](#)

Guardian: [Why Finland leads the field when it comes to winter cycling](#)

Expressen: [Stan är kallare än Moskva - och full av vintercyklister](#)

Pyöräilykuntien verkoston edustajana konferenssiin osallistuivat toiminnanjohtaja Matti Hirvonen, kehittämisspäälikkö Sanna Ojajärvi ja erityisasiantuntija Martti Tulenheimo, jotka pitivät Joensuussa useita [puheenvuoroja ja esityksiä](https://wintercyclingcongress2020.fi/). Lisätietoja: <https://wintercyclingcongress2020.fi/> <http://www.wintercycling.org/conferences>

Pyöräilylähetystö – Finnish Cycling Embassy

Pyöräilylähetystö on pyöräilyn edistämisen johtavien asiantuntijoiden muodostama osaamiskeskittymä, jota Pyöräiliitto ja Pyöräilykuntien verkosto ylläpitävät yhdessä. Se edistää pyöräilymyönteistä päätöksentekoa valtiotasolla sekä vie kotimaista pyöräilyosaamista maailmalle. Kansainvälisen yhteistyön painotuksena on talvipyöräily ja -kunnossapito (cycling snow how). Pyöräilylähetystö on Pyöräiliiton, Pyöräilykuntien verkoston, Winter Cycling Federationin sekä mukana olevien kaupunkien ja yritysten yhteistoimintaa. Yhteistyössä ovat mukana myös Alankomaiden suurlähetystö Suomessa ja Dutch Cycling Embassy. Pyöräilylähetystön toimintaa esiteltiin kansainvälisesti erityisesti Joensuun talvipyöräilykonferenssissa 5.-7.2.2020.

<https://cyclingembassy.fi/>

Kansainväliset yhteydet

Kansainvälisiä yhteyksiä ylläpidettiin aktiivisella tiedonvaihdolla ja jäsenyydellä European Cyclists Federation (ECF) -järjestön kanssa, seuraamalla alan lehtiä, verkkosivuja, uutiskirjeitä, sähköpostilistoja, sosiaalista mediaa sekä osallistumalla joihinkin kansainvälisiin webinaareihin. Alankomaiden Suomen suurlähetystön sekä Dutch Cycling Embassyn kanssa jatkettiin hyvää yhteistyötä hollantilaisen pyöräilyasiantuntemuksen saattamiseksi mahdollisimman monen kunnan saataville Suomessa. Myös Hollannin suurlähetystön (Helsingissä) kanssa jatkettiin yhteistyötä.

Pohjoismaisten pyöräilyjärjestöjen ja varsinkin Ruotsin Cykelfrämjandetin edustajien kanssa jatkettiin yhteydenpitoa pyöräilyn kansallisen edunvalvonnan vahvistamiseksi ja pyöräilyasiantuntemuksen hyödyntämiseksi. Cykelfrämjandetin kanssa myös valmisteltiin yhteistä pyörämatkailuhankkeen hakemusta vuodelle 2021.

KAMPANJAT

Talvikilometrikisa 1.–28.2.2019

Vuonna 2019 Talvikilometrikisaan osallistui 3 423 polkijaa ja 551 joukkuetta. Keskimäärin jokainen osallistuja polki 1.-28.2. kestäneessä kisassa 293 kilometriä. Oheisesta taulukosta näkyy Talvikilometrikisan kehitys.

Talvi-kilometrikisa	Osallistujat	Joukkueet	Km/ osallistuj a	Lisäys ed. vuoteen osallistujia (%)
2012	1 892	313	253	-
2013	2 229	408	416	+15 %
2014	2 944	458	420	+24 %
2015	3 421	611	411	+14 %
2016	2 524	427	348	-26 %
2017	4 015	664	387	+37 %
2018	3 894	612	359	-3 %
2019	3 423	551	293	-12 %
2020	3 236	463	368	-5 %

Talvikilometrikisan tarkoitus on markkinoida talvella pyöräilyä, saada mahdollisimman moni kokeilemaan ja sitä kautta nauttimaan pyöräilystä ympärivuotisesti. Talvipyöräilyyn valmistautumiseen ja varustautumiseen sekä työntäjän keinoihin edistää pyöräilyä annettiin vinkkejä kisan kautta.

Kansainvälinen Talvipyöräile töihin - päivä – Winter Bike to Work Day 9.2.2019

Kansainvälinen Talvipyöräile töihin -päivä on kasvava talvella pyöräilyyn innostaja, joka järjestettiin kuudetta kertaa ja toteutettiin kanadalais-suomalaisena yhteistyönä. Pyöräilykuntien verkosto oli mukana kehittämässä ja markkinoimassa tapahtumaa ja siihen liittyvää verkkosivupalvelua yhteistyössä Manitoban (Kanada) pyöräilykoordinaattori Anders Swansonin sekä Winter Cycling Federationin presidentti Timo Perälän kanssa. Vuonna 2020 Suomen aktiivisimmat paikkakunnat olivat Oulu, Helsinki ja Tampere.
<http://winterbiketoworkday.org/>

Kilometrikisassa ennätysmäärä osallistujia 1.5. - 22.9.2020

Kilometrikisasta on kasvanut 13 vuodessa osallistujamäärältään Suomen suurin pyöräilyyn aktivoiva yksittäinen kampanja. Kilometrikisa on kaikille avoin ja maksuton leikkimielinen kilpailu, jonka tarkoituksena on innostaa ihmisiä työmatkapyöräilyyn ja muuhun arkipyöräilyyn. Kilometrikisa palkittiin arvostetulla Suomen Liikuttaja 2013 -huomionosoituksella, jonka myöntää Suomen Latu ry. Kilometrikisan palkitsemiseen vaikutti erityisesti kilpailun liikuttamisvoima. Palkinnon perusteissa todettiin: ”Kilometrikisa innostaa vuosittain tuhansia uusia ihmisiä aloittamaan säännöllisen työmatkapyöräilyn ja aiheuttaa pyöräilyriippuvuutta joka puolella Suomea.”

Vuonna 2020 Kilometrikisan osallistujamäärä oli ennätykselliset 34 942 polkijaa ja 2 928 joukkuetta. Kilometrikisassa oli jo 11. vuotta yhteistyökumppanina Suomen Punaisen Ristin Ketjureaktio-kampanja, jossa työnantajat ja yksittäiset pyöräilijät sitoutuivat maksamaan euron jokaisesta joukkueensa polkemasta 25 kilometristä Punaisen Ristin katastrofirahastoon. Ketjureaktiossa oli mukana 206 joukkuetta, jotka kartuttivat katastrofirahastoa yli 100 000 eurolla.

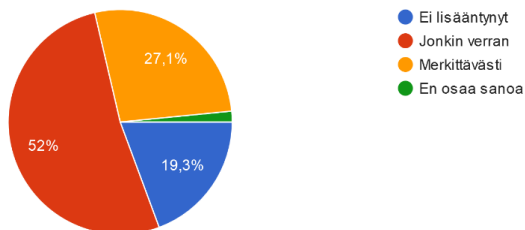
Seuraavasta taulukosta näkyy Kilometrikisan kasvun kehitys vuosina 2009-2020.

Kilometrikisa	Osallistujat	Joukkueet	Km/ osallistuja	Muutos ed. vuoteen osallistujissa (%)
2009	2 116	260	939	-
2010	8 664	650	972	+309 %
2011	17 841	1 275	900	+106 %
2012	20 624	1 542	1042	+16 %
2013	26 734	1 994	1 041	+30 %
2014	28 697	2 438	949	+7 %
2015	26 436	2 263	985	-8 %
2016	31 201	2 536	941	+15 %
2017	27 260	2 365	888	-13 %
2018	31 403	2 551	914	+13 %
2019	32 153	2 549	815	+2 %
2020	34 942	2 928	876	+8 %

Kahden vuoden välein toteutetulla vaikuttavuuskyselyllä on selvitetty kisan vaikutuksia osallistujien pyöräilyyn. Vuonna 2020 keväällä toteutettuun, Kilometrikisan 2019 osallistujille lähetettyyn vaikuttavuus saatiin ennätyselliset 5098 vastausta ja tulokset olivat jälleen erittäin rohkaisevia Kilometrikisan liikuttamisvoiman ja liikkumistottumusten muutosten näkökulmasta. Tässä muutamia poimintoja tuloksista:

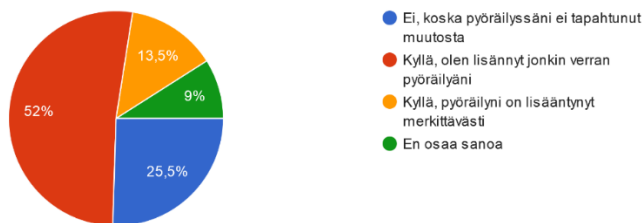
Lisääntyikö pyöräilysi Kilometrikisan aikana?

5 098 vastausta

Jatkuuko Kilometrikisan aikainen mahdollinen muutos pyöräilyssäsi edelleen?

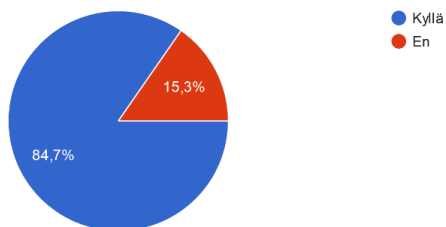
5 098 vastausta

Oletko korvannut pyörällä muilla liikumisvälineillä tehtyjä matkoja viimeisen vuoden aikana?

(esimerkiksi henkilöauto, juna, linja-auto, metro)

5 098 vastausta

Mitä matkoja pyöräily on pääasiassa korvannut?

5 098 vastausta

Pyöräilyviikko 5.-13.9. – pääteemana Pyöräilyn ilo

Pyöräilyviikosta on kasvanut entistä näkyvämpi ja sitä kautta maan suurin pyöräilyä edistävien kampanjoiden, tapahtumien ja viestinnän kokonaisuus, Suurin kuntakohtainen tapahtumien kirjo nähtiin jälleen Jyväskylän pyöräilyviikolla, jossa järjestettiin yli 60 erillistä tapahtumaa.
<http://www.pyorailyviikko.fi/>

Pyöräilyviikko jouduttiin siirtämään koronan takia toukokuusta syyskuulle ja järjestettiin 5.-13.9. runsaan tapahtumakirjon ja hyvän medianäkyvyyden siivittämänä. Vuoden 2020 Pyöräilyviikko oli koronatilanteesta huolimatta erittäin onnistunut. Kymmenet pyöräilykunnat järjestivät viikolla huikeita aktiviteetteja, joissa pääteema "Pyöräilyn ilo" oli monimuotoisesti esillä. Koronatilanne otettiin huomioon riippuen paikkakunnan tartuntatilanteesta. Painotus oli tänä vuonna omatoimisesti toteuttavissa pyöräretkissä, joista esimerkkinä erilaiset pyöräilysuunnistukset.

Pyöräilyviikko eri teemapäivineen sai mukavasti myös medianäkyvyyttä sekä määrällisesti että laadullisesti siten, että pyöräilyn edistämisen kannalta keskeiset asiat olivat hyvin esillä valtakunnan suurissa medioissa. Pyöräilyviikko sisälsi 10 erilaista teemapäivää, joiden tunnuksia paikallistoimijat (kunnat, yhdistykset, seurat jne.) hyödynsivät vapaasti omassa markkinoinnissa ja viestinnässään. Osa kunnista soveltaa Pyöräilyviikon ajoitusta tarpeen mukaan.

Pyöräilyviikon teemapäivien tuotteistamisen ja visualisoinnin tarkoitus on myös se, että eri teemoja voidaan hyödyntää laajemminkin pyöräilyn edistämässä myös Pyöräilyviikon ulkopuolella puhuttelemalla eri kohderyhmiä. Tunnukset on suunniteltu siten, että jokaista voi käyttää erikseen joko sellaisenaan tai upottamalla niitä osaksi oman paikallisen Pyöräilyviikon tai pyöräilykampanjan ilmettä.
<https://pyorailyvuosi.fi/pyorailyviikko/>

Kuntien lisäksi tärkeitä yhteistyötahoja olivat arkipyöräilyn edistämiseen erikoistuneet pyöräily-yhdistykset eri paikkakunnilla (pääosin Pyöräiliiton jäsenyhdistyksiä), Suomen Ladun jäsenyhdistykset ja Suomen Pyöräily ry:n jäsen seurat, jotka järjestivät Pyöräilyviikon tapahtumia eri puolilla Suomea.

Muita kumppaneita Pyöräilyviikolla olivat muun muassa alueelliset viisaan liikkumisen työryhmät, liikenneturvallisuustyöryhmät sekä Liikkuva Aikuinen -ohjelma.

Vuoden 2020 pyöräilykunta – Oulu

Suomi Pyöräilee -hanke / Pyöräilykuntien verkosto on vuodesta 1991 alkaen myöntänyt Vuoden Pyöräilykunta -tunnustuksen esimerkillisestä työstä pyöräilyn edistämiseksi ja sen turvallisuuden parantamiseksi. Saajat aikajärjestyksessä: Oulu, Vaasa, Kerava, Pori, Helsinki ja Iisalmi (molemmat 1995), Valkeakoski, Lahti, Jyväskylä, Joensuu, Espoo, Raisio, Vantaa, Kouvola (2005), Kangasala (2006), Turku (2007), Porvoo (2008), Hämeenlinna (2009), Rauma (2010), Kokkola (2011), Hyvinkää (2012), Tampere (2013), Joensuu (2014), Lappeenranta (2015) ja Jyväskylä (2016), Karvia (2017), Helsinki (2018), Hattula (2019) ja Oulu (2020).

Vuoden pyöräilykunnan valintakriteerit olivat:

- **Pyöräilyverkko:** kattavuus ja laatu, pyöräilyväylien kunnossapito ja talvihoito, sujuvuus ja turvallisuus, autoliikenteen nopeusrajoitukset ja rakenteellinen rauhoittaminen
- **Muun pyöräilyinfrastruktuuri taso:** pyöräpysäköinti, opastus ja viitoitus
- **Markkinointi, aktivointi ja palvelut:** erilaiset kampanjat ja tapahtumat, pyöräilykasvatus (koulut ja päiväkodit), verkkosivut, pyöräilykatsaukset ja esitteet, pyöräilykartat, yhteistyö järjestöjen ja seurojen kanssa, kaupunkipyörät ja pyörien vuokrausmahdollisuus
- **Sitoutuminen pyöräilyn edistämiseen:** poliittiset päätökset, pyöräliikenteen investointitaso, pyöräilyn edistämishjelma, virkamiesten sitoutuneisuus ja henkilöresurssit, tulevaisuuden suunnitelmat
- **Seuranta ja laskennat:** kulkutapaosuuden ja pyöräliikenteen määrien kehitys (nouseva vai laskeva trendi), pyöräilymäärät verrattuna muihin kuntiin, asukkaiden tyytyväisyys pyöräilyolosuhteisiin

Oulun edellisestä valinnasta vuoden pyöräilykunnaksi ehti vierähtää lähes 30 vuotta. Kansainvälistäkin huomiota saanut paikkakunta on osoittautunut maineensa veroiseksi pyöräilykaupungiksi. Liikennesuunnittelijoiden kunnianhimoinen ja tinkimätön asenne toteuttaa maan laadukkaimpia pyöräiliikenteen olosuhteita ja pitää niistä huolta kaikkina vuodenaikoina keräävät kiitosta niin asiantuntijoilta kuin asiakkailtakin.

”Tehdään mieluummin hyvä” totesivat kaupungin pyöräiliikenteen suunnittelijat hiljattain, kun mietittiin joudutaanko pyöräilyn pääväylän leveydestä tinkimään vai siirtämään ajorataa. ”Eihän moottoritietäkään kavenneta” kuului toinen argumentti. Oulun pitkä historia pyöräilyn edistämiseksi on luonut hyvän pohjan, mutta vasta viime vuosien edistysaskeleet ovat antaneet aihetta nostaa Oulu mallikaupungiksi. Viime aikojen kehityksessä Oulu on näyttänyt esimerkkiä niin baanaverkon toteuttamisessa, talvikunnossapidon jatkuvassa ja ennakkoluulottomassa kehittämisessä kuin poliittisten päättäjien pitkäjänteisessä ja myönteisessä suhtautumisessa pyöräilyn edistämiseen.

”Oulussa pyöräilyn edistäminen kuuluu kaikille. Pyöräily nähdään Oulussa osana kaupungin imagoa ja yhtenä merkittävänä vetovoimatekijänä, johon niin kuntalaiset, viranhaltijat kuin poliittiset päättäjätkin suhtautuvat positiivisesti. Pyöräily on oululaisten yhteinen asia ja ylpeyden aihe, ehkä jopa yhdistävä tekijä” kertoi pyöräilyolosuhteista Oulussa vastaava liikenneinsinööri Harri Vaarala.

Pitkä historia ja viime aikojen modernisointi

Oulussa hyvien pyöräilyolosuhteiden siemenet on kylvetty jo 1970-luvulla, mutta käyttäjille näkyviä toimenpiteitä on tehty erityisesti 2010-luvulla. Liikenneinsinööri Mauri Myllylä oli aikaansa edellä ja visioi keskellä kiivainta autoistumisen aikaa vuonna 1972 Ouluun pyöräilyn tavoiteverkon monien aikalaisten vastustuksesta huolimatta. Keskeistä suunnitelmassa olivat sujuvat ja viihtyisät, pääosin autoliikenteestä täysin erillään viheralueita pitkin kulkevat pyörätiet, joilla keskustaan pääsee jopa nopeammin kuin autolla. ”Näiden Myllylän suunnitelmien toteuttaminen on kannatellut Oulua pitkään ja pitänyt pyöräilymäärät hyvällä tasolla, mutta Harri Vaaralan johdolla on nyt otettu ratkaisevat askeleet kohti todella laadukasta pyöräilyinfrastruktuuria, joka mahdollistaa myös pyöräilyn kasvun” kiitteli Pyöräilykuntien verkoston toiminnanjohtaja Matti Hirvonen.

Viime vuosien pyöräilyolosuhteiden parantaminen on keskittynyt vanhan pyörätieverkon saneeraukseen ja tärkeimpien pyöräteiden muuttamiseen pyöräilyn laatuikäviksi eli baanoiksi. Ouluun laadittiin vuonna 2018 kunnianhimoinen yli 75 kilometriä kattava baanaverkkosuunnitelma, jota on lähdeytetty toteuttamaan määrätietoisesti vuosittain 2-4 kilometrin mittaisina osuuksina. Erityisesti baanojen laatuun on Oulussa kiinnitetty huomiota ja Oulun baanarakentamisen oppeja tarjotaan erityisen mielellään myös muualle Suomeen. Oulussa onkin viime vuosina vierailut runsaasti kuntien, kaupunkien ja ELY-keskusten edustajia tutustumassa oululaisiin baanoihin.

Talvikunnossapidon keskiössä asiakaskokemus

Parempaan infran rakentamiseen lisäksi Oulussa on keskitytty talvikunnossapidon parantamiseen ennakkoluulottomalla ja uusia toimintatapoja kokeilevalla asenteella. Urakoitsijat esimerkiksi veloitetaan pyöräilemään itse sopimuksen kohteena olevilla pyöräreiteillä. ”Talvikunnossapidon tärkein muutos on tapahtunut ajatusmaailmassa. Me olemme asiakaspalvelijoita ja kaupunkilaiset ovat meidän tärkeimpiä asiakkaitamme. Meidän onnistumisemme mitta on asiakkaiden tyytyväisyys talvikunnossapitoon. Urakoitsija ei tee talvikunnossapitoa tilaajaa varten vaan kaupunkilaisia eli asiakkaita varten” sanoi Vaarala ja antoi samalla kiitosta niin urakoitsijoille kuin kunnossapidosta kokonaisvastuuta hoitavalle Oulun Infra -liikelaitoksellekin.

Oulu toimii talvikunnossapidon suhteen mallikaupunkina jopa kansainvälisesti ja Oulussa myös vierailee ulkomaisia ryhmiä tutustumassa nimenomaan pyöräteiden talvikunnossapitoon. Myös talvikunnossapidon parhaita käytäntöjä jaetaan mieluummin muuallekin sovellettavaksi. ”Rohkeus, ennakkoluulottomuus ja asiakaskeuhkeisyys” luetteli Vaarala talvikunnossapidon kehittämisen tärkeimpiä periaatteita.

Laadukas pyöräteiden talvikunnossapito ei ole Oulussa sen kalliimpaa kuin muuallakaan, ja ajoratojen talvikunnossapito on tyypillisesti huomattavasti kalliimpaa kuin pyöräteiden. Oulussa pyöräteiden auraus on priorisoitu korkeammalle kuin ajoratojen auraus, joten pyörätiet aurataan aina aamuisin ennen ajoratoja. Tämän seurauksena Oulussa pyöräilläään talvellakin enemmän kuin monessa kaupungissa kesällä eikä se ole sattumaa tai johdu oululaisista geeneistä, vaan se on kaupungin selkeä arvovalinta.

Oulu näyttää nyt mallia pyöräiliikenteen ratkaisujen laadussa ja pyöräilevät asukkaat sekä matkailijat saavat nauttia parhaimmillaan yli kuusi metriä leveistä pyöräteistä ja turvallisista risteyksistä. Enää parhaita esimerkkejä ei tarvitse hakea Hollannista tai Tanskasta, riittää kun lähtee opintomatalle Ouluun.

PYÖRÄMATKAILUN KEHITTÄMINEN

Pyöräilykuntien verkosto on jo pitkään ollut mukana pyörämatkailun edistämässä Suomessa. Pääpaino on ollut pyörämatkailureittien kehittämisessä sekä pyörämatkailun markkinoinnissa. Pyörämatkailureittejä ja -karttoja kehitetään yhdessä kuntien ja ELY-keskusten kanssa ja pyörämatkailun markkinointia Visit Finlandin kanssa. Lisäksi on tehty kansainvälistä yhteistyötä Euro Velo -reittien (Euroopan laajuinen pyörämatkailureittien verkosto) kehittämisessä lähinnä ECF:n (European Cyclist' Federation) kanssa.

Valtakunnallisten pyörämatkailureittien opastusjärjestelmän uudistamistyötä jatkettiin yhdessä Traficom ja Väylän kanssa. Uudet ja aiempaa laadukkaammat pyöräliikenteen opasteet tulivat uuden tiliikennelain myötä kaikkien kuntien ja ELY-keskusten saataville 1.6.2020. Niiden käyttöön ottaminen käyttöön ja pilotointi toteutuu ensimmäisenä Euro Velo 10 -reitillä (Baltic Sea Cycle Route) välillä Helsinki-Turku. Tälle reitille syntyi Väylän tilaamana opastussuunnitelma, jonka tekemisessä Pyöräilykuntien verkosto antoi asiantuntija-apua. Tähän mennessä jo Helsinki, Tampereen kaupunkiseutu, Oulun seutu ja Turun seutu ovat jo ottaneet uudet opasteen käyttöön (kokeilulupa LVM:stä). Tavoite on, että Väylävirasto / ELY-keskukset sitoutuvat jatkossa omalta osaltaan kunnolla pyöräliikenteen opasteiden seurantaan ja ylläpitoon kunnolla.

Vuoden alussa Pyöräilykuntien verkosto ja Pyöräliitto jatkoivat Pyörämatkailukeskuksen perustamisen valmistelua Suomen pyörämatkailun vauhdittamiseksi ja koordinoimiseksi. Tiivistä yhteistyötä tehtiin Visit Finlandin ja muiden matkailutoimijoiden kanssa. Pyörämatkailukeskus aloitti toimintansa varsinaisesti huhtikuussa, kun Traficomista saatiin rahoituspäätös ”Pyörämatkailukeskuksen perustaminen ja pyörämatkailun koordinointi Suomessa -hankkeelle.”

HANKKEET

Pyörämatkailukeskuksen perustaminen ja pyörämatkailun koordinointi Suomessa 6.4.2020-30.12.2020

Hanke on Pyöräilykuntien verkoston ja Pyöräliiton yhteishanke, jonka rahoitus jatkuu 31.12.2021 asti. Traficom on myöntänyt hankkeelle 200 000 euron valtionavustuksen, josta Pyöräilykuntien verkoston osuus on 85 456 euroa ja Pyöräliiton osuus 114 544 euroa.

Pyörämatkailukeskuksen toiminnasta ja hankkeen toteuttamisesta vastaavat Pyöräliitto ja Pyöräilykuntien verkosto. Hankkeelle palkattiin kaksi työntekijää: pyörämatkailukeskuksen koordinaattori Jari Kaaja (Pyöräliitto) ja pyörämatkailun asiantuntija Riina Jorasmaa (Pyöräilykuntien verkosto).

Pyörämatkailukeskuksen tavoitteena on vahvistaa suomalaista pyörämatkailualaa, lisätä pyörämatkailun suosiota ja lisätä Suomen tunnettavuutta pyörämatkailukohteena ulkomailla. Pyörämatkailukeskus edistää pyörämatkailua kaikissa eri muodoissaan päiväretkistä ja pitkien matkojen retkipyöräilystä maastopyöräilyyn ja pyörävaelluksiin luonnossa. Pyörämatkailukeskus toimii myös kansainvälisen EuroVelo-reitistön Suomen koordinoijana. Pyörämatkailun edistäminen tukee vahvasti Suomen matkailustrategiassa mainittuja luontomatkailun, kulttuurimatkailun ja kiertomatkailun teemoja. Hanke tukee myös valtakunnalliseen Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmaan kirjattuja toimenpiteitä pyörämatkailun edistämisestä. Osa pyörämatkailun edistämistoimenpiteistä tukee myös arkipyöräilyä. Tällaisia ovat esimerkiksi reittien opastuksen parantaminen ja pyörien kuljetuksen helpottaminen joukkoliikenteessä.

Konkreettisina tavoitteina on:

- Pyörämatkailun määrän kasvattaminen
- Suomalaisen pyörämatkailun merkittävä profiilin nosto sekä kotimaassa että ulkomailla, nk. Pyöräily Suomi -brändin syntyminen
- Entistä paremman tiedon tarjoaminen matkailu- ja liikennetoimijoille pyörämatkailusta ja pyörämatkailijoiden huomioidusta
- Entistä paremman tiedon sekä neuvonnan tarjoaminen kunnille, maakunnille ja muille pyöräreittejä kehittäville tahoille
- Pyörämatkailuun liittyvien tietokantojen synnyttäminen ja tiedon jakaminen niistä kuluttajille selkeässä muodossa
- Määrittää EuroVelo -reitit tarkasti ja ottaa vastuu EuroVelo -reittien koordinoinnista ja kehittämisestä Suomessa

- Tiedon lisääminen ja tiedonkeruun parantaminen pyörämatkailusta

Hankkeessa toteutettiin laaja hankesuunnitelman mukainen kattaus toimenpiteitä, jotka on kuvattu liitteenä olevissa hankeraporteissa. Pyörämatkailukeskus vakiinnutti asemaansa vuoden aikana, joka oli poikkeuksellinen, mutta erittäin vilkas pyörämatkailuvuosi Suomessa. Kysyntää ja kiinnostusta Pyörämatkailukeskuksen asiantuntijapalveluille oli runsaasti.

Pyöräily-ystävälliset matkailupalvelut 9.3.-31.12.2020

Hankkeen tavoitteena oli parantaa pyörämatkailuun liittyvien palveluiden laatua Suomessa ja tehostaa niiden markkinointia. Hankkeessa luotiin Tervetuloa pyöräilijä (Welcome Cyclist) -tunnus ja laadittiin pyöräily-ystävällisen palvelun kriteerit majoituspalveluille sekä ravintoloille ja kahviloille. Hanke sai työ- ja elinkeinoministeriön valtionavustusta 25 000 euroa.

Pyöräily-ystävälliset palvelut -tunnuksen suunnittelussa toteutuivat seuraavat periaatteet:

- riittävät kriteerit, jotta pyörämatkailijalle syntyy lisäarvoa valinnasta merkin perusteella
- tunnuksen hakemiseen matala kynnyks – ei siis raskas sertifikaatti, eikä maksullisuutta ainakaan pilotointivaiheessa
- tunnus ulkonäöltään helposti tunnistettavissa koko Suomen kattavaksi järjestelmäksi, joka kertoo pyöräily-ystävällisyydestä
- sama tunnus puhuttelee sekä kotimaista että ulkomaista pyörämatkailijaa

Tunnuksen ehti saada käyttöönsä vuoden 2020 aikana 34 yritystä. Hakemuksia tuli kiihtyvään tahtiin vuoden loppua kohti ja pyöräily-ystävällisten matkailuyritysten määrä on vahvassa kasvussa. Ajantasaisen tilanteen voi tarkistaa [täältä](#). Hankkeen toimenpiteet ja tulokset on kuvattu tarkemmin liitteenä olevassa loppuraportissa.

Fiksusti kouluun 1.4.-31.12.2020

Pyöräilykuntien verkoston toteuttama Fiksusti kouluun -hanke käynnistyi maaliskuussa 2020 osana Fiksusti kouluun -ohjelmaa, jonka päätavoite on valtakunnallisen koordinaatiotyön ja paikallisesti toteutettavien toimenpiteiden avulla edistää aktiivista, kestävä ja turvallista koulumatkaliikettä. Hanke jatkuu 31.3.2021 asti. Hankkeelle saatiin 100 000 euron valtionavustus Traficomista.

Lähtölaukauksena uudelle ohjelmalle toimi koronakevään 2020 poikkeusoloissa opettajien pyynnöstä järjestämämme Koulujen Kilometrikisa, johon osallistui 14.4.-31.5. ennätysmäärä joukkueita (535) ja koululaisia (11 811), jotka yhteenlaskettuna polkivat 755 389 kilometriä.

Fiksusti kouluun -ohjelmakokonaisuuden toteuttavat Likes, Pyöräilykuntien verkosto ja Motiva ja sitä rahoittavat opetus- ja kulttuuriministeriö ja Traficom.

Ohjelma on jaettu kuuteen kokonaisuuteen, joita toteuttavat kaikki tahot yhdessä kuitenkin siten, että kullakin organisaatiolla on omat vastualueensa:

- Pyöräilykuntien verkosto vastaa 1) aktiivisen ja kestävä liikumisen mallin kehittämisestä ja olosuhdeystävällisyydestä sekä 2) yhteistyön fasilitoinnista
- Motivan vastualueita ovat 3) tietohubien kehittäminen sekä 4) verkottajan ja viestijän rooli
- Likes vastaa 5) tutkimuksesta ja kehityksestä sekä 6) rahoituksen koordinoinnista (siinä vaiheessa, kun ohjelmalla on koulumatkojen edistämistyöhön jaettavaa rahoitusta)

Keväällä 2020 ohjelmassa käynnistettiin yhteistyö seitsemän pilottikunnan ja neljäntoista pilottikoulun kanssa (kaksi koulua / kunta). Pilottikunniksi valikoituivat **Kalajoki, Kangasala, Kemi, Kuopio, Lappeenranta, Salo ja Vantaa**.

Kunnista kootun, poikkialueellisen Fiksusti kouluun -tiimin muodostivat vähintään teknisen toimen/liikennesuunnittelun, tilapalveluiden ja sivustotoimen edustajat. Näiden lisäksi tiimissä saattoi olla liikuntapalveluiden, joukkoliikennesuunnittelun ja kestävään liikumiseen liittyvien hankkeiden edustajia. Lisäksi kunnista kartoitettiin olemassa olevia yhteistyöverkostoja (esim. kestävä liikumisen työryhmä, liikenneturvallisuustyöryhmä).

Koulujen olosuhdekartoitukset toteutettiin pilottikouluissa yhteistyössä vähintään koulun rehtorin ja kaupungin/kunnan liikennesuunnittelijan kanssa. Olosuhdekartoituksen havainnot kirjattiin lomakkeelle ja dokumentoitiin valokuvaamalla. Kartoitusten perusteella esitettiin kunnille toimenpiteitä liikenneturvallisuuden parantamiseksi; toimenpiteiden toteutumista seurataan.

Elokuussa 2020 avattiin verkkopalvelu www.fiksustikouluun.fi, johon on koottuna koulumatkaliikkumiseen liittyvää tutkimustietoa, ajankohtaisia nostoja sekä materi

aalipankki. Hankkeen loppuraportti liitteenä.

Kestävä kulkutapamuutos kunnissa 1.2.-31.12.2020

Hankkeelle myönnettiin Traficomien liikunnan ohjauksen valtionavustusta 75 000 euroa, mutta maksatukseen haettiin 68 473 euroa, koska koronatilanteen takia aivan kaikkia suunniteltuja toimia (mm. tapahtumia ja matkoja) ei pystytty täysimääräisesti toteuttamaan tai muuttamaan koronaoloihin sopivaksi.

Hankkeessa vauhditettiin kuntien kestävä kulkutapamuutosta keskittymällä pyöräilyn ja kävelyn lisäämiseen kaikkina vuodenaikoina. Hankkeen tavoitteena oli lisätä kestävien kulkutapojen houkuttelevuutta ja Hankkeessa vauhditettiin kuntien kestävä kulkutapamuutosta keskittymällä pyöräilyn ja kävelyn lisäämiseen kaikkina vuodenaikoina. Hankkeen tavoitteena oli lisätä kestävien kulkutapojen houkuttelevuutta ja vaikuttaa arjen kulkutapavalintoihin purkamalla kävelyn ja pyöräilyn todellisia ja kuviteltuja esteitä.

Käytössä oli laaja toimenpidevalikoima. Hanke sisälsi viisi osakokonaisuutta:

1. Strategiasta toimenpiteiksi – edistämistoimet kuntatasolla
2. Kävelyn asiantuntijuuden vahvistaminen
3. Pyöräilyvuosi – lisää pyöräilyä jokaisena vuodenaikana,
4. #Valovuosi2020
5. Pyöräilevä Perhe

Tarkka kuvaus hankkeesta toteutetusta toiminnasta liitteenä olevassa loppuraportissa.

Pyöräily elämäntavaksi – Kampussankarit 2020

Pyöräily elämäntavaksi -hanke on Koululiikuntaliiton ja Pyöräilykuntien verkoston yhteishanke, jonka tavoitteena on lisätä koululaisten ja opiskelijoiden kiinnostusta pyöräilyyn, tietoa pyöräilyn positiivisista vaikutuksista, arkimatkojen aktiivista liikkumista sekä edesauttaa toimintakulttuurin muutosta oppilaitoksissa. Toisen asteen mukana olevia oppilaitoksia kutsutaan hankkeessa nimellä Kampussankarit. Hankkeelle on myönnetty opetus- ja kulttuuriministeriön valtionavustusta 70 000 euroa, josta Pyöräilykuntien verkoston osuus oli noin 24 000 euroa vuonna 2020.

Vuonna 2020 mukana oli 10 toisen asteen oppilaitosta seuraavilta paikkakunnilta: Hämeenlinna, Joensuu, Helsinki, Hyvinkää, Kalajoki, Haapavesi, Kangasala, Kuopio ja Vantaa. Kampussankareissa toteutettiin opiskelijoiden arkiliikkumista kartoittava kysely, Pyöräilyn hyödyt -luento, sähköpyörän testiajopäivä sekä kuukauden sähköpyöräkokeilu. Sähköpyöräkokeilun kokemusten ja liikkumiskyselyn vastausten perusteella oppilaitoksille tehtiin pyöräilysuositukset, joiden tavoitteena on herättää pohtimaan omia liikkumisvalintoja sekä antaa konkreettisia esimerkkejä, kuinka oppilaitos voi edistää pyöräilyä.

Lukuja Kampussankareista 2019-2021

- Pyöräilyluennon kuuli yhteensä 740 opiskelijaa ja henkilökunnan jäsentä.
- Sähköpyörää kävi koeajamassa noin 200 henkilöä.
- Liikkumiskyselyyn vastasi yhteensä 1 226 opiskelijaa.
- Sähköpyöräkokeiluun osallistui 80 kokeilijaa

Kyseessä on jatkohanke, jonka ensimmäinen hankekausi alkoi vuonna 2019 ja viimeinen päättyi 31.5.2022

The Arctic Bikepacking Trail -hanke 1.6.-31.12.2020

Arctic Bikepacking Trail -reittikehityshankkeessa kartoitettiin Lapin ja Pohjois-Norjan bikepacking -reitipotentiaali erityisesti pitkän reitin näkökulmasta. Hanke sai Lapin liiton myöntämää Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) ja valtion rahoitusta 42 394 euroa.

Yksityiskohtaisen reittisuunnittelutyön ja noin 2000 pyöräilykilometrin tuloksena on esitetty julkaistavaksi noin 1200 kilometriä reitistöä, joka koostuu kuudesta peräkkäisestä ja toisiinsa linkittyneestä reittisegmentistä. Reitit on haastavuusluokiteltu ja eri reiteillä on omat maisemalliset ja/tai vaatimukselliset ominaispiirteensä. Osan reiteistä voi ajaa ilman retkipyöräilykokemusta ja jopa ilman telttaa, jonka kautta reitistö palvelee suurempaa asiakaskuntaa. Reitistön hienous onkin, että osa reiteistä palvelee laajasti hyvin erilaisia retkipyöräilijöitä.

Reitti kulkee kaikkien hankekuntien alueella ja reitille on merkattu yhteensä 174 ravitsemuspalvelua, 102 majoituspalvelua ja 20 pyöräpalveluita tuottavaa yritystä. Lisäksi reitistö on suunniteltu niin, että jokaisen reittiosuuden alku- ja päätepisteeseen pääsee julkisella liikenteellä. Julkisen liikenteen solmukohtia aikataululinkkeineen kartalla on yhteensä 16 kappaletta, neljän reitin varrella sijaitsevan kansainvälisen lentokentän lisäksi.

Osana hanketta selvitettiin digitaalisesti opastettavien pyörämatkailureittien julkaisemisen oikeudellisia perusteita. Nykyisen jokamiehen oikeuksia käsittelevän lainsäädännön sekä yksityistie- ja maastoliikemislakien perusteella pyöräreitin merkitseminen karttaan ei ole luvanvaraista, jos pyöräreitin käyttäjät eivät aiheuta vähäistä suurempaa haittaa maanomistajalle, luonnolle tai maankäytölle, eikä reitillä tehdä mitään rakennus- tai kunnossapitotoimenpiteitä ja jos reitillä ei ole fyysisiä reittiopasteita.

Arctic Bikepacking Trail -reitillä käytetään vain olemassa olevia teitä, uria ja polkuja, joten reitin perustaminen ei tarvitse lähtökohtaisesti mitään rakennus- tai kunnossapitotoimenpiteitä. Lisäksi reitin opastus tullaan toteuttamaan digitaalisesti, joten reitti voidaan perustaa ilman maanomistajien, tieosakkaiden ja tiekuntien lupaa. Reitien sosiaalinen hyväksyttävyyttä pyrittiin huomioimaan keskustelemalla reittialueen tärkeimpien sidosryhmien, kuten paliskuntien, kanssa. Reitti tullaan julkaisemaan osana Arctic Bikepacking Trail II -hanketta, joka on saanut Euroopan aluekehitysrahaston rahoituksen Lapin liitosta ajalle 3/2021-2/2023. Reittikartoitusraportti liitteenä.

South Coast Bikepacking Trail - Uudenmaan ja Kymenlaakson julkisella liikenteellä saavutettavat pyöräretkeilyreitit -hanke 1.11.2020-31.12.2021

Hankkeen päähakija ja -vastuutaho on Raaseporin kaupunki, partnereinaan Porvoon kaupunki ja Pyöräilykuntien verkosto / Pyörämatkailukeskus. Mukana on lisäksi 11 muuta alueen kuntaa, jotka ovat kaikki Pyöräilykuntien verkoston jäsenkuntia. Hankkeelle on myönnetty Varsinais-Suomen liiton hankerahoitusta alueiden matkailuelinkeinon elpymistä edistävien hankkeiden määrärahasta 132 394 euroa. Mukana olevien kuntien rahoitusta on lisäksi 29 379 euroa. Hanke on organisoitu siten, että hankkeen käytännön toteutuksesta vastaa Pyöräilykuntien verkostoon palkattu projektipäällikkö Kristiina Vaano, joka aloitti työt joulukuussa. Pyöräilykuntien verkostolle on varattu henkilöstö- ja muihin kuluihin yhteensä 83 501 euroa, josta vuodelle 2020 kohdistui 4326 euroa.

South Coast Bikepacking Trail yhdistää Uudenmaan ja Kymenlaakson luonto- ja matkailukohteita (ml. Nuuksion, Sipoonkorven ja Valkmusan kansallispuistot) sekä mielenkiintoisimpia hiekkateitä ja polkuja bikepacking -pyöräretkeilyyn sopivaksi, kansainvälisesti vetovoimaiseksi reittikokonaisuudeksi, jonka kaikki osat ovat helposti saavutettavissa julkisella liikenteellä.

Bikepacking -pyöräretkeily hiekkateitä ja polkuja pitkin yhdistettynä raide-, bussi- tai veneliikenteeseen, nykyiseen Eurovelo 10 -reittiin, Rannikkoreittiin ja muihin alueen pyöräilyreitteihin tarjoo helposti saavutettavan, eri alueiden ominaispiirteisiin pohjautuvan ja luonnonläheisen bikepacking -pyörämatkailukokemuksen ympäristövastuullisesti ja joustavasti - ilman autoa. Reitti palvelee samaan aikaan 1,85 miljoonaa alueella asuvaa suomalaista, mutta myös kansainvälisiä matkailijoita - reitille on suora yhteys Helsinki-Vantaan lentoasemalta. Samoin reitin varrelle on helppo saapua junayhteyksillä eri puolilta Suomea juna- ja bussiverkostoa hyödyntäen. Reitti tarjoaa koronavirusepidemian aikakaudelle sopivan matkailutuotteen ja samalla vastaten akuuttiin kansalliseen ja kansainväliseen bikepacking -reittien kysyntään. Hankesuunnitelma liitteenä.

South Coast Bikepacking Trail -reitin luonnos hakuvaiheessa. EuroVelo10-reitti kartassa violetilla.

LIITTEET

- 1) Pyörämatkailukeskus_väliraportti 30.6.2020
- 2) Pyörämatkailukeskus_väliraportti 30.9.2020
- 3) Pyörämatkailukeskus_väliraportti 15.12.2020
- 4) Pyöräily-ystävälliset matkailupalvelut_loppuraportti2020_
- 5) Fiksusti_kouluun_loppuraportti_30.4.2021
- 6) Kestävä_kulikutapamuutos kunnissa_loppuraportti2020
- 7) Arctic Bikepacking Trail -reittikartoitusraportti2020
- 8) South Coast Bikepacking Trail -hankehakemus ja -suunnitelma_2020-2021

Lisätietoja:

Matti Hirvonen, toiminnanjohtaja
Pyöräilykuntien verkosto ry

matti.hirvonen@poljin.fi
p. 040 419 4555